

DLBR **Akademiet**

Landbrugets makroøkonomiske seminar

Comwell, Middelfart
tirsdag den 21. august 2012

DLBR®

Landbrugets makroøkonomiske seminar

På dette seminar får du indsigt i en række væsentlige forhold i omverdenen, som påvirker landbrugets økonomi. Forhold, som er af afgørende betydning, når der skal træffes forretningsmæssige, strategiske og ledelsesmæssige beslutninger på en landbrugsvirksomhed.

Program

- 9.00 Check-in**
Ankomst og kaffe/te
- 9.30 Velkomst og introduktion**
- 9.35 Den globale økonomiske situation og renterne**
v/Klaus Kaiser, Erhvervsøkonomisk chef, Videncentret for Landbrug
- 10.15 Udviklingen på kornmarkedet**
v/Martin Bach Andersen, Råvareanalytiker, Landbrug & Fødevarer
- 10.45 Pause**
- 11.00 Udviklingen på markedet for mælkeprodukter**
v/Thomas Carstensen, Senior vice president, Arla Foods
- 11.30 Udviklingen på markedet for svinekød**
v/Karsten Flemin, Chefkonsulent, Landbrug & Fødevarer
- 12.00 Frokost og networking**
- 12.50 Den økonomiske, strukturelle og politiske udvikling i Kina**
Kinas betydning for den globale økonomi og efterspørgslen efter fødevarer stiger år for år. Den rivende udvikling møder dog mange udfordringer, og der er rejst tvivl om holdbarheden for Kina og for verdensøkonomien på kort og langt sigt.
v/Thomas Haugaard, Seniorøkonom, Handelsbanken
- 13.50 Pause**
- 14.00 Den finansielle sektors udfordringer og konsekvenser for erhvervslivet**
Krise i den finansielle sektor, bankpakker, Basel III, kapitaldækningsdirektiv osv. Den økonomiske og finansielle krise har skabt en ny situation for penge- og realkreditinstitutter – "Det nye normale". Det har store konsekvenser for erhvervslivet.
v/Niels Storm Stenbæk, Cheføkonom, Finansrådet
- 15.00 Tak for i dag**

Indlægsholdere

Thomas Haugaard

2006- Seniorøkonom, Handelsbanken
2004-2006 Økonom, Nationalbanken
1999-2004 Research og undervisningsassistent, Aarhus Universitet og Goldman Sacs

Niels Storm Stenbæk

2009- Cheføkonom, Finansrådet
2006-2009 Økonom, Finansrådet
2003-2006 Økonom, Økonomi- og Erhvervsministeriet

Martin Bach Andersen

2010- Råvareanalytiker, Landbrug & Fødevarer
2008-2010 Researchassistent, Landbrug & Fødevarer
2008 Den Danske Ambassade, Japan, Fødevare- og landbrugsafdelingen

Thomas Carstensen

2010- Senior Vice President, Global Categories Operations, Trade & Planning, Arla Foods
2008-2010 Senior Vice President, Arla Foods Trading
2000-2008 Business Unit Director, Arla Foods Ingredients Trading

Karsten Flemin

2000- Chefkonsulent og markedsanalytiker, Landbrug & Fødevarer, Danish Meat Association, Danske Slagterier

Klaus Kaiser

2009- Erhvervsøkonomisk chef, Videncentret for Landbrug
2006-2009 Afdelingsdirektør, Jyske Invest
1999-2006 Økonom, cheføkonom og afdelingsdirektør i Jyske Bank

Praktisk information

Målgruppe

Seminaret henvender sig til en bred vifte af landbrugets rådgivere samt ejere af landbrugsvirksomheder, f.eks.

- rådgivere og ledere inden for driftsøkonomi og virksomhedsrådgivning
- landmænd med store og/eller komplekse virksomheder
- landbrugsrådgivere i pengeinstitutter
- landbrugets leverandører og aftagere
- ansatte og studerende ved relevante uddannelsesinstitutioner
- medarbejdere i Landbrug & Fødevarer og Videncentret for Landbrug.

Efter seminaret har du god indsigt i

- den aktuelle og forventede situation i verdensøkonomien og rentemarkederne samt udviklingen inden for landbrugets vigtigste råvaremarkeder
- den kinesiske økonomi og samfundsudvikling på kort og langt sigt samt påvirkningen af efterspørgslen efter fødevarer.
- aktuelle udfordringer for den finansielle sektor samt konsekvenserne for dansk landbrug.

Form

Seminaret består af en række forholdsvis korte oplæg med efterfølgende tid til diskussion og refleksion.

Tid og sted

Torsdag den 21. august 2012 kl. 9.30-15.00
Comwell Middelfart
Karensmindevej 3
5500 Middelfart

Pris

Kr. 2.000 kr. ekskl. moms pr. deltager.

Kontakt

Faglige spørgsmål

Erhvervsøkonomisk chef Klaus Kaiser
kak@vfl.dk, tlf. 8740 5175

Tilmelding og praktiske spørgsmål

Kursuskoordinator Marianne Borg
mab@vfl.dk, tlf. 8740 5502

OBS! Tilmelding senest den 16. august 2012

Arrangør

Videncentret for Landbrug
Økonomi & Virksomhedsledelse
Agro Food Park 15
8200 Aarhus N

Støttet af
Fødevareministeriet og EU

Landdistrikter.dk

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri

Den Europæiske
Landbrugsfond for Udvikling
af Landdistrikterne

Danmark og EU investerer i landdistrikterne.

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond
for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet
for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget
i finansieringen af projektet.

DLBR Akademiet
Agro Food Park 15
8200 Aarhus N
dlbr.dk/akademiet

tlf. +45 8740 5000
mail kursus@dlbr.dk

DLBR®

Deltagerliste: Landbrugets makroøkonomiske seminar, 21. august 2012

Anders S. Sørensen	Heden & Fjorden
Anette Eckholdt	Growvarenyt
Annette Søe Jepsen	Danske Bank
Arne Jacobsen	Den Jyske Sparekasse
Bent Jeppesen	
Bent Juul Sørensen	Arla Foods amba
Bent Schultz Kloster	LHN
Bent Warncke	Fyens Stiftstidende
Bente Deigaard Poulsen	Landboforeningen Gefion
Birte Kjær	Danske Bank
Bjarke Poulsen	Jysk Landbrugsrådgivning
Bjarne Bang	Børsen
Brian Oster Hansen	Videncenter for Svineproduktion
Carsten Kragh Paulsen	LRØ
Dennis Rosenberg Christensen	
Flemming Nielsen	
Hans Fink	LRØ
Hans Jacob N. Rasmussen	Jyske Bank
Hans Jakob Fenger	
Henning Hansen	LMO I/S
Henrik Holm Andersen	Agrovi - Ringsted
Henrik Nielsen	
Inge Sand	Nykredit A/S
Ingvar Olsen	Bornholms Landbrug
Ivan Damgaard	Videncentret for Landbrug
Jacob Hvalkof	Heden & Fjorden
Jacob Nielsen	
Jacob Rasmussen	Danske Bank
Jacob Schmidt Rossen	Heden & Fjorden
Jakob Kristoffersen	
Jan Mousing	Videncentret for Landbrug
Jan Tygsen	Landbrugsrådgivning Syd
Jens B. Bruun	LandboThy
Jens Hjort Jensen	Danske Bank
Jens Martin Stenbjerg Jepsen	LMO I/S
Jesper Olesen	Jyllands-Posten
John Agerbo	Vestjysk Bank A/S
Jørgen Cæsar Jensen	LandboNord
Jørgen Lauritsen	Danske Bank
Jørgen Nielsen	
Jørn Kjær Madsen	
Jørn N. Lydiksen	Realkredit Danmark A/S

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

Kai Henriksen	Centrovic
Karl Ole Jokumsen	
Karsten Flemin	Landbrug & Fødevarer
Karsten Lauridsen	LMO I/S
Katrine Nielsen	
Keld V. Nielsen	LandboNord
Kim Ladekjær	LRØ
Kirsten T. Platz	Landbrugsrådgivning Syd
Kjeld Askjær	Jysk Landbrugsrådgivning
Kjeld Kudsk	LandboThy
Klaus Bo Pedersen	Landboforeningen Gefion
Klaus Kaiser	Videncentret for Landbrug
Knud Winther Thomsen	
Lars Poulsen	Heden & Fjorden
Laurs Peter Laursen	LRØ
Laust Stenger	
Laust Thuesen Kulmback	Jysk Landbrugsrådgivning
Lene Sørig	Videncentret for Landbrug
Lotte Eghøj	Agrovi - Hillerød
Martin Bach Andersen	Landbrug & Fødevarer
Martin Lund Madsen	
Mogens Hjort Jensen	Danske Bank
Mogens Jeppesen	
Morten Handrup	LandbrugsMedierne
Morten Ipsen	Effektivt Landbrug
Morten Spanggaard	LandboThy
Niels Storm Stenbæk	Finansrådet
Niels Vejlbj Kristensen	Videncenter for Svineproduktion
Olav Dam Kanstrup	LRØ
Ole Madsen	
Ole Thulstrup Bruhn	
Ole Vangsted Ellefsen	Nordea Bank Danmark
Per Bøndergaard	Sønderjysk Landboforening
Per Jensen	
Pernille Pennington	Videncentret for Landbrug
Peter Christensen	Jysk Landbrugsrådgivning
Rasmus Dalsgaard	MaskinBladet
Sine Worm Jensen	Finansrådet
Steen Pedersen	DLR Kredit A/S
Steen Tøttrup	Heden & Fjorden
Susanne Clausen	Videncentret for Landbrug
Søren Elnegaard	Jysk Landbrugsrådgivning
Thomas Haugaard	Handelsbanken
Torben Madsen	
Torben Wiborg	LMO I/S
Aage E. Lauritzen	

Den globale økonomiske situation og renterne

Landbrugets makroøkonomisk seminar

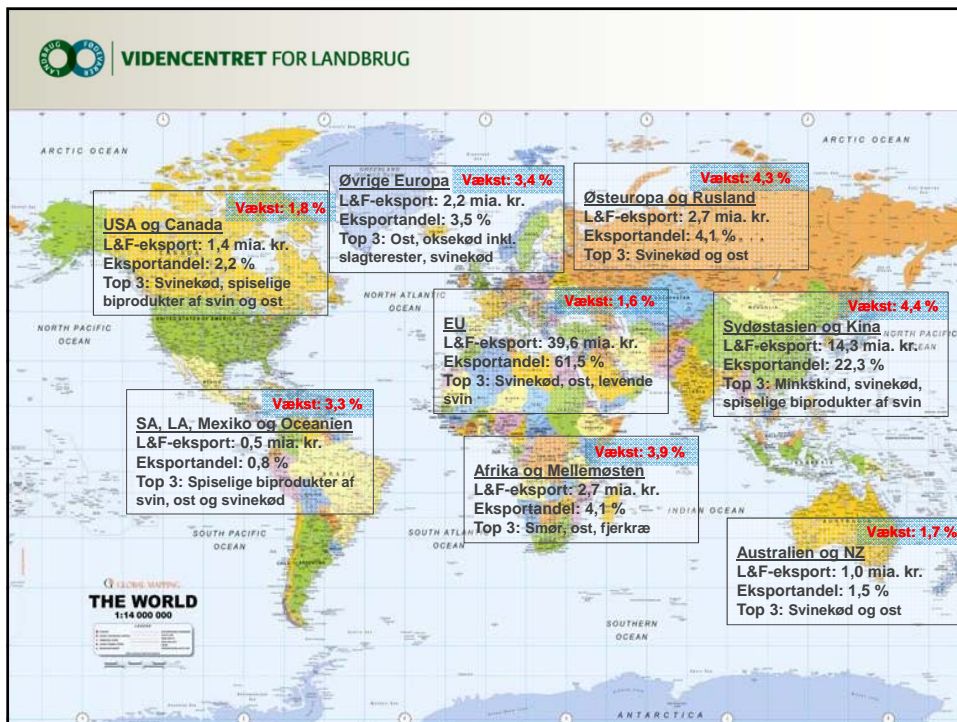
21. august 2012

v/ Klaus Kaiser
Erhvervsøkonomisk chef
Videncentret for Landbrug

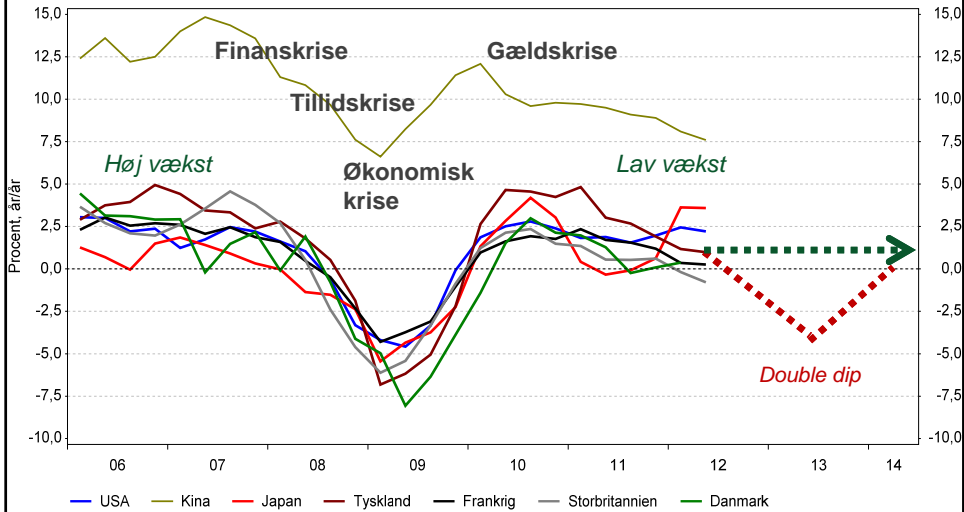
Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

Firedobbelt krise i verdensøkonomien

Bruttonationalprodukt

Globale vækstudsigter

- Gældskrisen vil vare mindst 5-10 år endnu, og væksten kommer til at ligge under den potentielle vækstrate

	Konsensus vækstudsigter 2012 - 2014	Langsigtet vækstpoteiale
Verdensøkonomi	3,1 - 3,6 %	Ca. 4,0 %
USA	2,0 - 3,0 %	3,0 - 3,5 %
Kina	7,8 - 8,5 %	7,0 - 10,0 %
Japan	0,5 - 3,0 %	0,5 - 1,0 %
Euroområdet	-0,5 - 0,5 %	1,0 - 2,0 %
Tyskland	0,8 - 1,5 %	1,0 - 2,0 %
Frankrig	-0,5 - 1,5 %	1,0 - 1,5 %
Italien	-2,5 - 0,5 %	0,5 - 1,0 %
Spanien	-2,0 - 0,5 %	0,5 - 1,5 %
Danmark	0,5 - 1,5 %	0,5 - 1,5 %

2013/14 bliver et afgørende år for USA

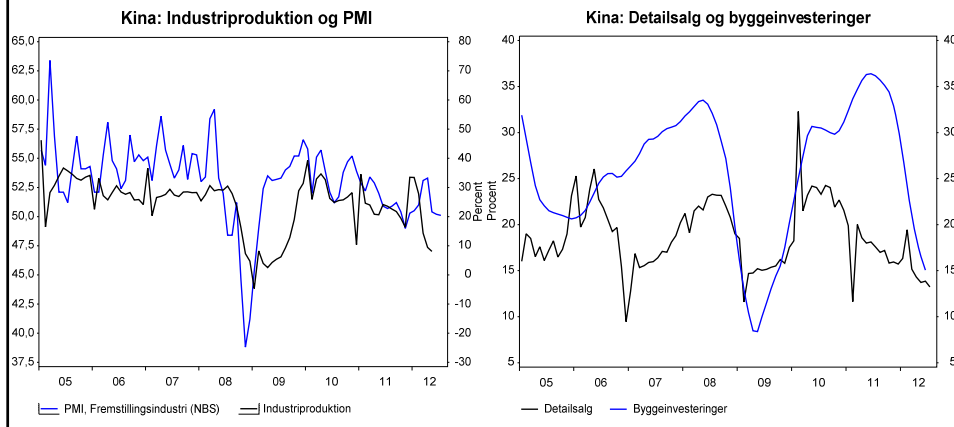
Risiko for "europæisk syge" – lav vækst og høj gæld

- **Forbrugerne** tjener kun lidt ekstra og holder på pengene
 - Ringe jobskabelse samt indkomsttab medmindre skattelettelser forlænges
 - Svagt boligmarked
- **Virksomhederne** investerer sparsomt
 - Lav investeringskvote pga. manglende tillid til fremtidig afsætning
- **Eksporten** lider under svag global vækst
 - Risiko for euro-kollaps
 - Risiko for hård landing i Kina
- **Oliepriserne** stiger, når atom-"forhandlingerne" med Iran mislykkes
- **Offentlige** besparelser
 - Trussel om endnu en politisk krise om USA's gældsloft
 - Fiscal cliff: Udløb af skattelettelser og stimuli ved årsskiftet
 - Nedgradering af USA's kreditværdighed

Kinas "vækstkrise"

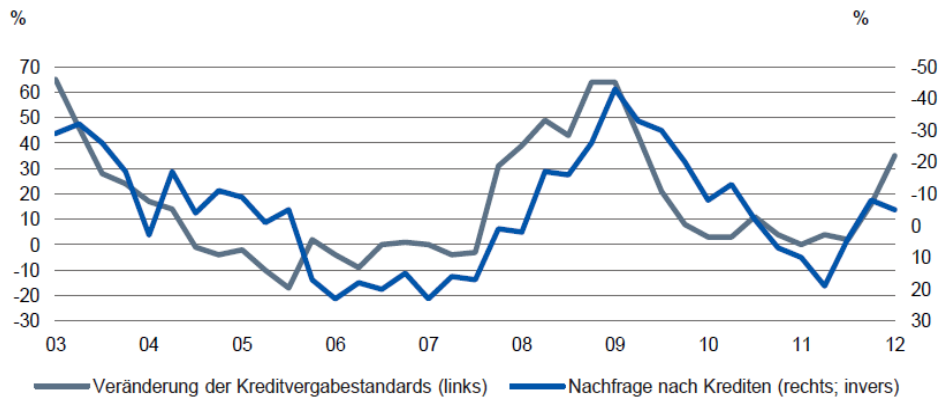
- Væksten aftager i Kina
- Det gælder både industri, detailsalg og byggesektoren

Kreditklemme forstærker vækstnedgang i Euro-området

Kreditvæbstandards sind prozyklisch (Kreditvæbstand an Unternehmen im Euroraum)

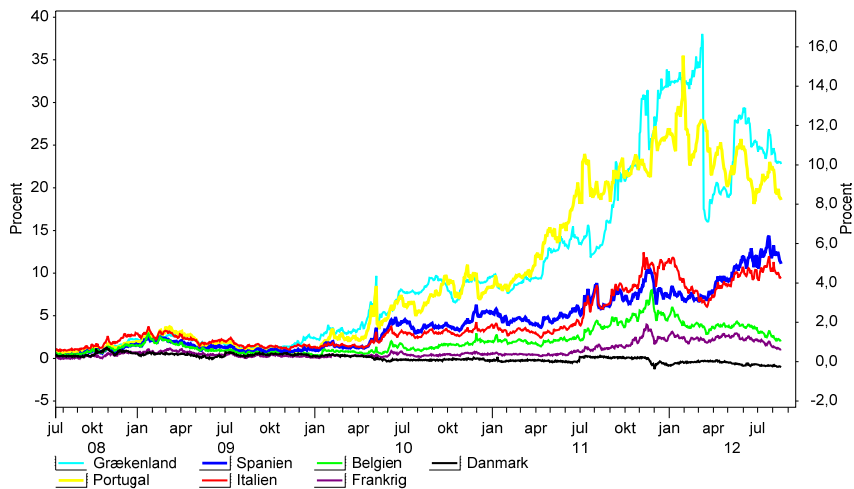

Quellen: EZB, Deutsche Bank

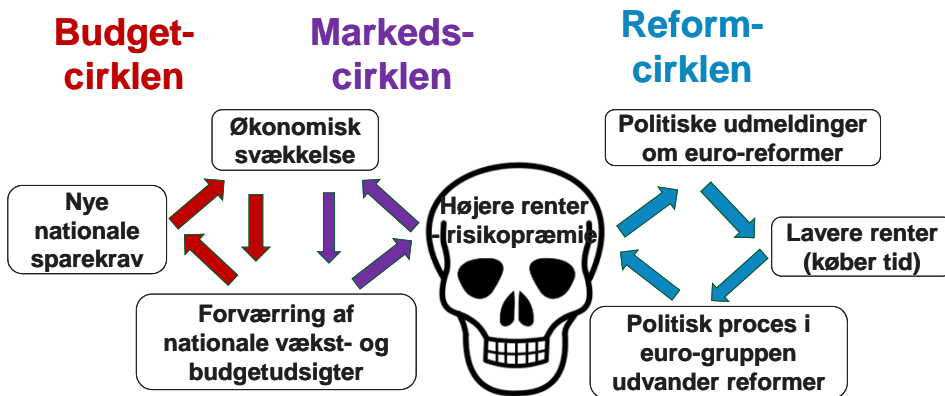
Renterne er gældskrisens termometer

Rentspænd i euro-landene
Rentspænd til Tyskland på 10-årige statsobligationer

Gældskrisens anatomi

Tre indbyrdes sammenhængende onde cirkler:

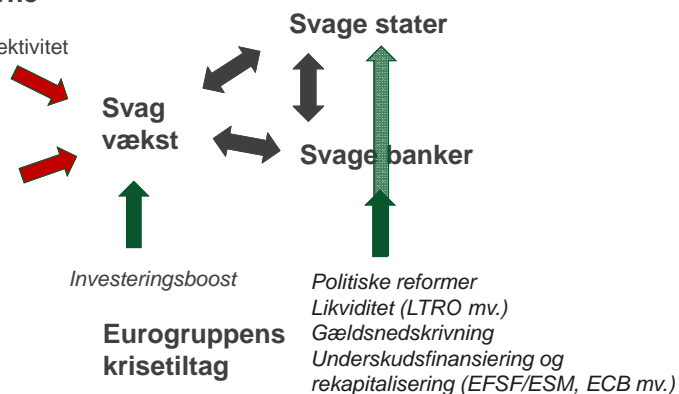
Gør euro-gruppen de rigtige ting?

Svag konkurrenceevne

- Høje omkostninger
- Lav produktivitet og ineffektivitet
- Svage strukturer
- Korruption

Gældsætning

- Offentligt og privat forbrug > Indkomst
- Ineffektiv off. sektor /skatteopkrævning
- Ejendomsbobler
- Demografi
- Lave finansieringsomkostninger

Kontinuerlig forringelse af konkurrenceevne

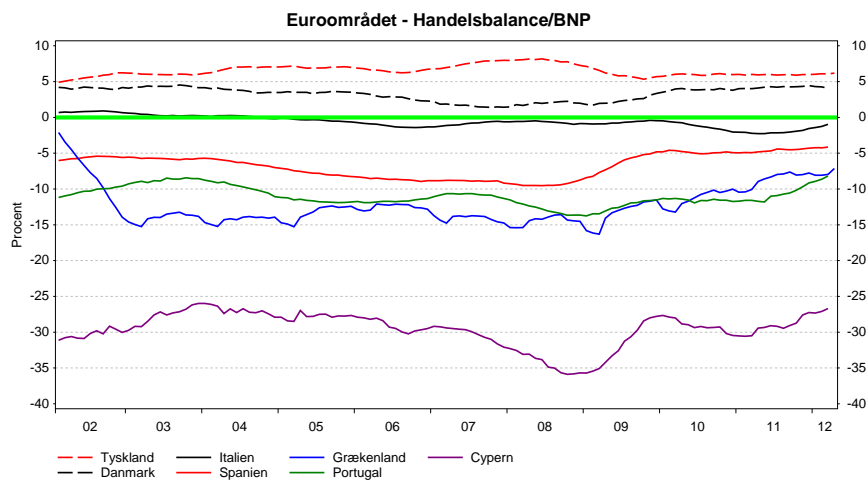
- Ubalancer med højere inflation/omkostninger opbygget over et årti
- Korrektion i gang i nogle lande

	Inflation (Gns. 1999-2011)	Lønehedsomk. (Gns. 1999-2011)
Grækenland	3,5	3,4
Spanien	2,7	2,2
Portugal	2,6	2,5
Italien	2,2	2,2
Benchmark! Tyskland	1,5	0,4
Euro-området	2,0	1,4
Danmark	2,2	2,5

Gældskrisen er primært en konkurrenceevnekrise

- De kriseramte lande har grundlæggende et problem med konkurrenceevnen

Strukturelle forskelle mellem kerne og periferi

- Alene harmonisering af disse områder ville frigøre et ekstra vækstpotentiale på 0,3-0,6 % pr. år i periferi-landene
- Også benchmark-landene har begrænsninger, så potentialet er endnu større

	Regulering af produkt-marked	Regulering af arbejds-marked	Gns. skattetryk	Andel af forbrugs- og ejendomsskat	PISA-score	Gns. antal skoleår	Lovmæssig pensionsalder
Grækenland	2,3	3,0	36,6	42,7	446	10,9	62,5-65
Italien	1,3	2,6	37,2	35,3	483	10,1	62,5-66,9
Portugal	1,4	2,8	26,9	43,9	487	8,5	62,5-65
Spanien	1,0	3,1	33,8	33,4	483	10,6	65,0-65,8
Benchmark*	1,1	2,1	30,8	35,2	506	12,5	(63,3)

* Benchmark: Gennemsnit af Tyskland, Frankrig, Storbritannien, Holland, Østrig og Danmark
Kilde: Deutsche Bank

Transparency International Corruption Perception Index

178 lande – ranking fra 0-10

RANK	COUNTRY	SCORE
62	Croatia	4.1
62	FYR Macedonia	4.1
62	Ghana	4.1
62	Samoa	4.1
66	Rwanda	4.0
67	Italy	3.9
68	Georgia	3.8
69	Brazil	3.7
69	Cuba	3.7
69	Montenegro	3.7
69	Romania	3.7
73	Bulgaria	3.6
73	El Salvador	3.6
73	Panama	3.6
73	Trinidad and Tobago	3.6
73	Vanuatu	3.6
78	China	3.5
78	Colombia	3.5
78	Greece	3.5
78	Lesotho	3.5

VIDENCENTRET FOR LANDBRUG

Transparency International Corruption Perception Index

178 lande – ranking fra 0-10

RANK	COUNTRY	SCORE
20	United Kingdom	7.6
21	Chile	7.2
22	Belgium	7.1
22	United States	7.1
24	Uruguay	6.9
25	France	6.8
26	Estonia	6.5
27	Slovenia	6.4
28	Cyprus	6.3
28	United Arab Emirates	6.3
30	Israel	6.1
30	Spain	6.1
32	Portugal	6.0
33	Botswana	5.8
33	Puerto Rico	5.8
33	Taiwan	5.8
36	Bhutan	5.7
37	Malta	5.6
38	Brunei	5.5
39	Korea (South)	5.4

VIDENCENTRET FOR LANDBRUG

Transparency International Corruption Perception Index

178 lande – ranking fra 0-10

RANK	COUNTRY	SCORE
1	Denmark	9.3
1	New Zealand	9.3
1	Singapore	9.3
4	Finland	9.2
4	Sweden	9.2
6	Canada	8.9
7	Netherlands	8.8
8	Australia	8.7
8	Switzerland	8.7
10	Norway	8.6
11	Iceland	8.5
11	Luxembourg	8.5
13	Hong Kong	8.4
14	Ireland	8.0
15	Austria	7.9
15	Germany	7.9
17	Barbados	7.8
17	Japan	7.8
19	Qatar	7.7
20	United Kingdom	7.6

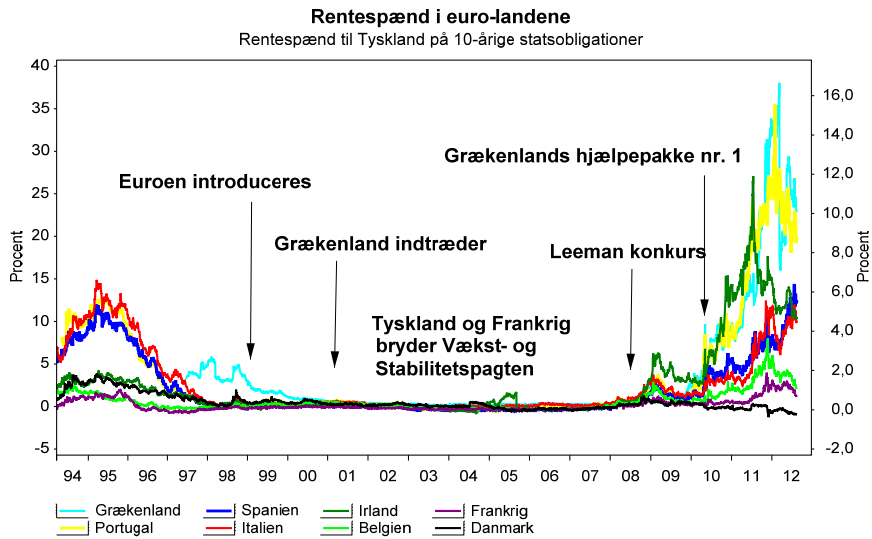

VIDENCENTRET FOR LANDBRUG

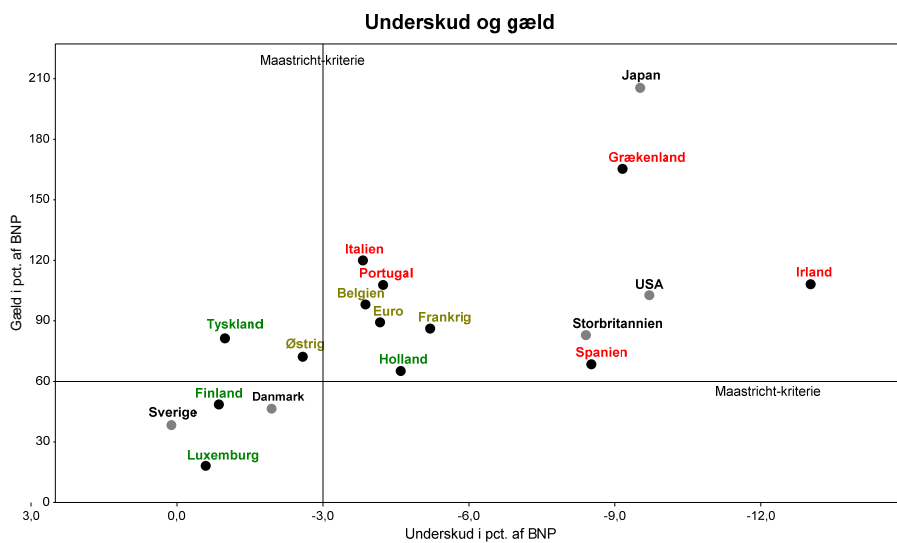
Agro Food Park 15 T +45 8740 5000
Skejby F +45 8740 5010
DK 8200 Aarhus N vfl.dk

Renterne afspejler ikke landerisikoen ved euroens indførelse!

Offentligt underskud og gæld

Kommer der flere tilfælde af statsbankerot?

- Risikoklasser inden for euro-området afspejler offentlige finanser og den generelle økonomiske tilstand

Kerne	Semi-kerne	Risikogruppe 1	Risikogruppe 2
Tyskland	Frankrig	Italien	Grækenland
Holland	Østrig	(Spanien)	Portugal
Finland	Belgien	(Irland)	Cypern
Danmark			(Spanien)
Sverige			(Irland)
Storbritannien			
Schweiz			
Norge			

Hvad kan vi lære af tidligere gældskrises?

- Det er ikke usædvanligt, at et land går konkurs
- Konkurser kommer ofte samtidig/i klynger

Figure 5.1. Sovereign external debt: Countries in external default or restructuring, unweighted, 1800–2008.

Staters konkurser adskiller sig fra selskaber

- Stater ophører ikke som selskaber, når de går konkurs
- Stater går ikke konkurs, fordi de ikke **kan**, men fordi de ikke **vil** leve op til gældsforpligtelserne
 - Staten går konkurs længe før landet er løbet tør for ressourcer
 - Staten erklærer sig konkurs, når de politiske og sociale omkostninger vurderes for høje for befolkningen
- Stater går oftest kun partielt konkurs
 - Forhandlet restrukturering af gæld: Delvis nedskrivning af gæld, lavere renter, længere løbetider, suspension af rente- og/eller afdragsbetalinger

320 statskonkurser gennem de sidste 200 år

- Konkurs/restruktureringers varighed:
 - Tidligere over 10 år - Efter 2. VK gns. 3 år (bedre institutionelt setup)
 - Ejendomsbobler afvikles typisk over 4-7 år
 - Endnu længere inden gælden er nedbragt og væksten er fuldt tilbage
 - Gældsprocent på 90 => - 1 pct. vækst pa. i 23 år!
- Historisk set giver gælds niveauer over 60-70 pct. substantiel større risiko for defaults. Investorer får typisk gældsintolerance omkring disse niveauer.

Eksempler på hele/delvise konkurser gennem de sidste 200 år

	Grækenland	Portugal	Spanien (Eur. rekord)	Italien	Frankrig	Kina
Antal konkurser	5	6	13	1	8	2

Konsekvenser af græsk exit

- Konstant afvejning af, om omkostningerne er størst ved break-up eller break-through

Konsekvenser af græsk exit fra euroen og total statsbankerot - **Grækenland:**

- Grækenlands adgang til internationale kapitalmarkeder ophører
- Kapitalkontrol
- Drachmer falder 40-60 pct. ift. euro
- BNP falder yderligere 20 pct.
- Inflationen stiger, forbruget falder op til 30 pct. og opsparingen nedbrydes
- Yderligere offentlige besparelser
- Ledigheden stiger fra p.t. over 20 pct.
- Mangelsituationer (mad, medicin, benzin - import 25 % af BNP)
- Social uro/kaos og udvandring

(Kilder: CER/BNP Paribas/Nomura/IIF m.fl.):

Konsekvenser af græsk exit fra euroen og total statsbankerot – **Euroområdet:**

- ECB og eurolandene samt IMF mister anslået 300 mia. EUR (3,2 pct. af BNP) heraf 85 mia. EUR i Tyskland
- Private investorer mister mindst 35 mia. EUR
- Finansielle institutioner krakker
- Kapitalmarkederne sander til igen
- Hvem bliver den næste?
- Store interventioner for at holde renterne nede
- Væksten falder, ledigheden stiger, offentlige finanser forværres
- Anslået samlet tab: 1.000 mia. EUR

Resten af verden:

- Kreditorer/investorer mister indskud
- Europæisk økonomisk krise bliver global

Komplikationer ved euro-exit

- Ingen exit-mekanisme i dag
- Landets euro-forpligtelser i anden valuta?
 - Hvilken konverteringskurs? (hvem bærer tabet?)
 - VP-holdere
 - Banker
 - Virksomheder
 - Private
 - ECB
 - Stater
 - Hvilken lov/domstol styrer aftalen (græsk?)
- Retablering af styring af valutakursrisiko
- Transaktionsomkostninger

Intet quick fix på gældsproblemer

- Groft sagt tre veje til nedbringelse af for høj gæld (gæld/BNP-forholdet):
 - Spare sig ud af gælden
 - Dilemma: Besparelser forbedrer de offentlige finanser, men svækker væksten midlertidigt
 - "Vækste" sig ud af gælden
 - "Sund vækst" skabt på forbedring af konkurrenceevne er OK!
 - Lånefinansieret vækst er no go!
 - Ricardiansk ækvivalens – offentlige underskud modsvares af privat opsparing
 - Fortrængning – offentlig låntagning erstatter privat låntagning
 - Inflatere sig ud af gælden
 - Reelt en partiel konkurs
 - Skader konkurrenceevne og renter på ny gæld stiger

Tre veje til nedbringelse af for høj gæld:

- Store besparelser
- Høj vækst
- Høj inflation

Hvilken vej ud af for høj gæld er den "normale"?

- Det mest normale er dog **den fjerde vej**: Konkurs/Restrukturering!
- Historiske erfaringer med løsninger på høj gæld i perioden 1970-2000 (22 lande):
 - 15 lande konkurs/restrukturering
 - 6 lande tilbagebetaling
 - 1 land vækst(3 lande kombinerede konkurs/restrukturering og vækst, og inflation har i flere tilfælde medvirket)

Den ideelle løsning på euro-områdets gældskrise

1. Et til fem lande forlader euroen
2. **Finansunion** med fælles, integreret og koordineret økonomisk ansvar med overnational kontrol og beføjelser samt solidarisk hæftelse for offentlig gæld (fælles finanspolitik, euroobligationer etc.)
3. **Bankunion** med overnationalt banktilsyn med kontrol og beføjelser, kombineret med solidarisk hæftelse for bankindskud
4. **Strukturunion** med mere harmoniseret indre marked, arb.mark., uddannelse etc.
5. **Modydelse** i form af et økonomisk sikkerhedsnet for opgivelse af den nationale økonomiske suverænitæt
 - Markant gældsnedskrivning
 - Tilstrækkelig likviditet
 - Rekapitalisering af banker
 - Vækstpakke
 - Langsigtede budgetmål og udnyttelse af fleksibilitet i traktaten

Realitetstjek: Hindringer for en løsning af gældskrisen

- Donorlandene (Tyskland): Afvejning af, hvor de økonomiske og politiske omkostninger er størst – break up eller break through?
 - Ansvar og beslutningskraft skal følges ad!
 - Ingen check uden union!
- Modtagerlandene: Valg mellem økonomisk selvstændighed og økonomisk sikkerhed
 - Nationalfølelse/"kultur" begrænser afgivelse af økonomisk suverænitæt

Både tyskerne og grækerne hader euroen!

Når sandhedens time oprinder, vil nogle frivilligt vælge at stå udenfor euro'en ...og Tyskland vil hilse det velkomment (Emnid, juli 2012):

- 71 pct. af tyskerne ønsker, at Grækenland forlader eurozonen
- 51 pct. af tyskerne mener, at det vil være bedst for Tyskland at stå uden for eurozonen
- 29 pct. af tyskerne mener, at det vil være værre for Tyskland at stå uden for eurozonen

To udviklingsveje + den tredje vej

To udviklingsveje:

Euro-områdets gældskrise

4 gode råd til at håndtere konsekvenserne af et euro sammenbrud

- **Råvarepriser**
 - Undersøg din prisfølsomhed. Hvor store prisforskydninger kan du holde til?
 - Hvordan kan du styre risikoen?
- **Valutalån**
 - Hvis du har valutalån (andet end EUR), så find et tidspunkt at lukke dem!
- **Likviditet**
 - Adgangen til likviditet tørrer endnu mere ud mellem banker og mellem bank og kunde
 - Få styr på likviditeten og det finansielle beredskab
 - Hvor megen fri likviditet har jeg?
 - Hvor lang tid kan jeg holde den kørende?
 - Hvordan kan jeg frigøre likviditet eller nedbringe likviditetstræk?
- **Forsyningskæde**
 - Hvordan påvirker det leverandørernes leverancer og aftageres betalingsevne?

Rentedrivere for danske renter på mellemlangt sigt

August 2012	Inflation	Finansiel stabilitet	Vækst	NBK -rente	Lang rente
Årsager					
Gældskrisen i Europa	↘ ↗	↘	↓	↘	↘
Finanspolitisk genopretning	↘	↘	↓	↘	↗
Global vækstnedgang	↘	↘	↓	↘	↘
Negativ psykologi /tillidskrise	↘	↘	↓	↘	↘
Ustabil finansiell sektor	↘	↘	↓	↘	↘
Usikkerhed generelt - geopolitisk uro, amerikansk valg, volatile råvarepriser mv	↘ ↗	↘ ↗	↓	↘ ↗	↘ ↗
Bidragssatser og rentemarginaler	↗	↗	↓	↑	↑

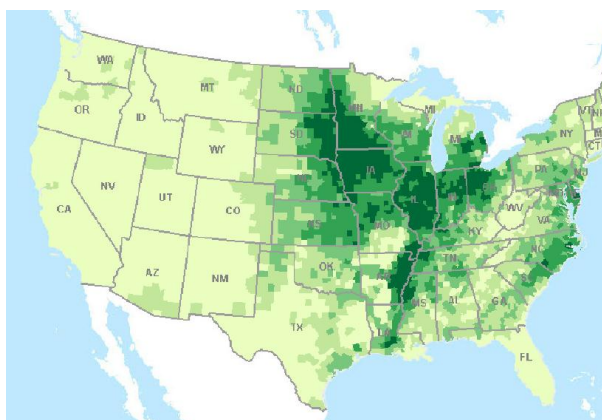

Udviklingen på kornmarkedet

Råvareanalytiker
Martin Bach Andersen
Landbrug & Fødevarer

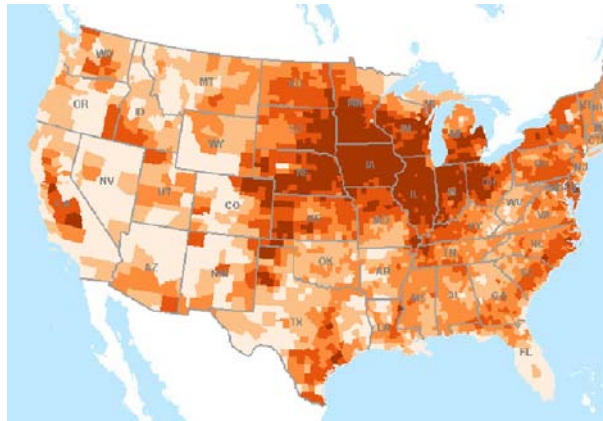
Sojaområder i USA

Kilde: USDA

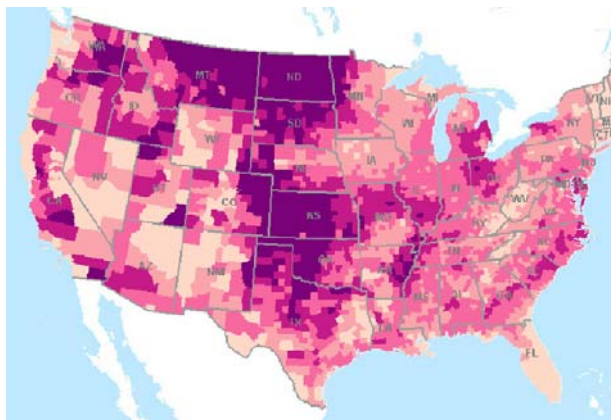
Majsområder i USA

Kilde: USDA

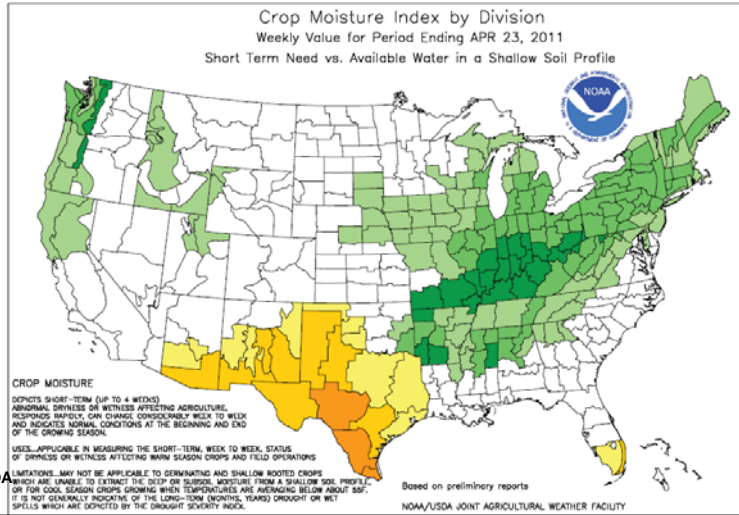

Hvedeområder i USA

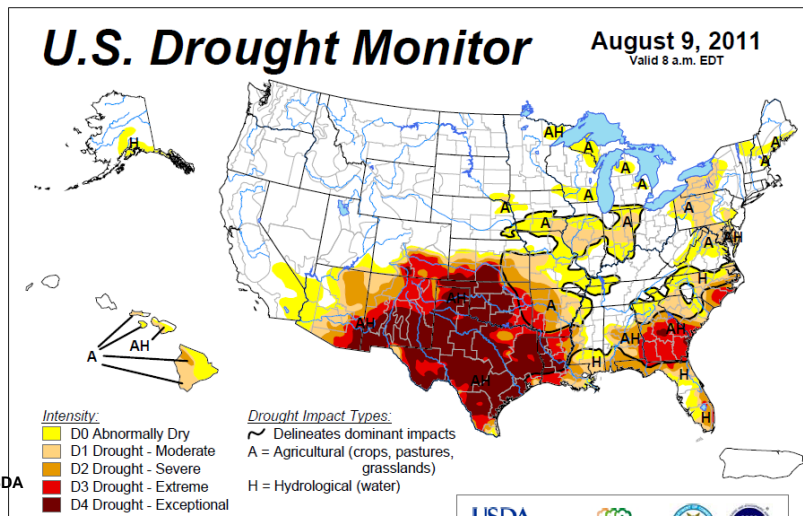
Kilde: USDA

Vådt forår i 2011

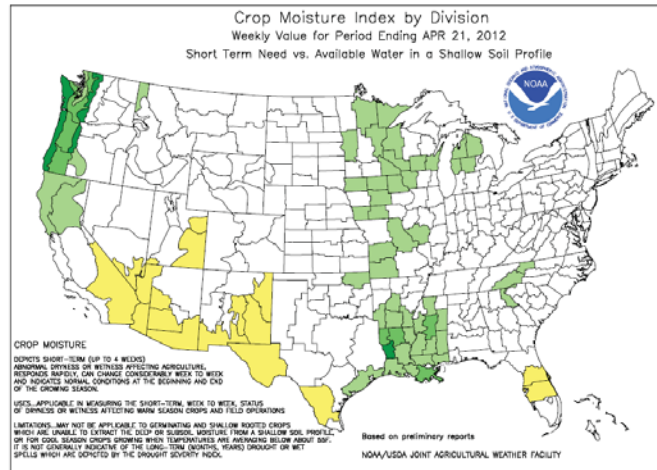
Kilde: USDA

Tørke i sydstaterne 2011

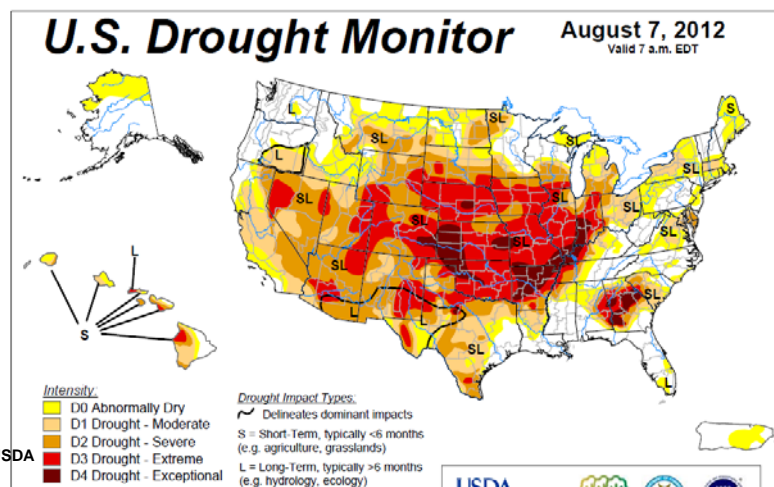
Nærmest optimale etableringsforhold i 2012

Kilde: USDA

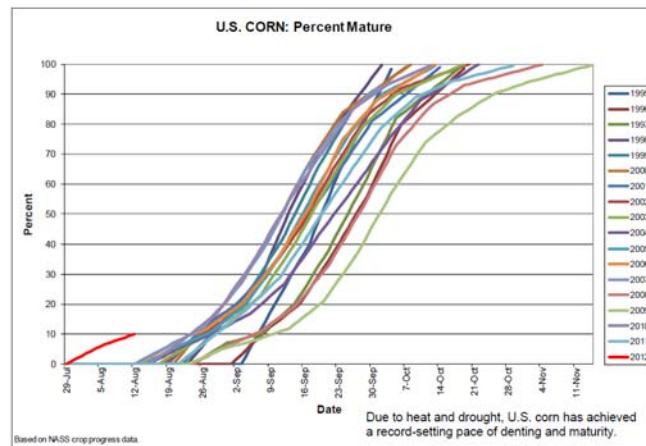
Men tørken rykkede mod nord til majs- og sojaområderne

Kilde: USDA

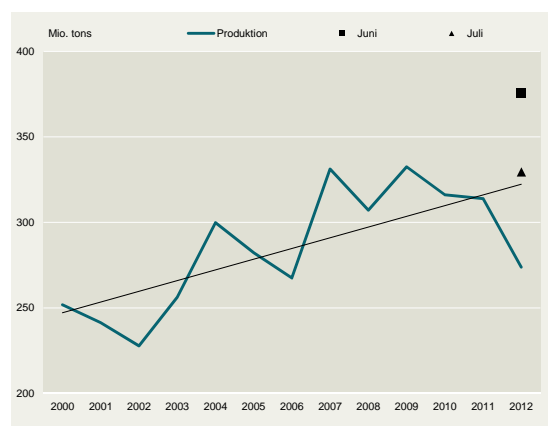
Majsen er modnet rekordtidligt

Kilde: USDA

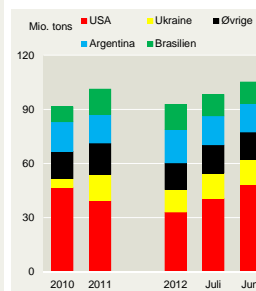

Stort fald i USA's majsproduktion

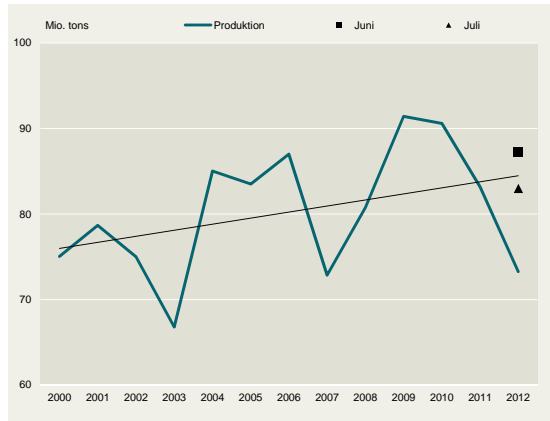
Kilde: USDA

VM eksport

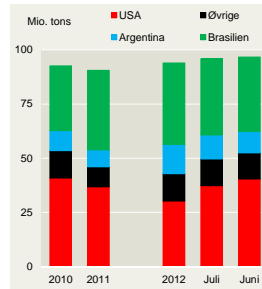

Sojahøsten nedjusteres også

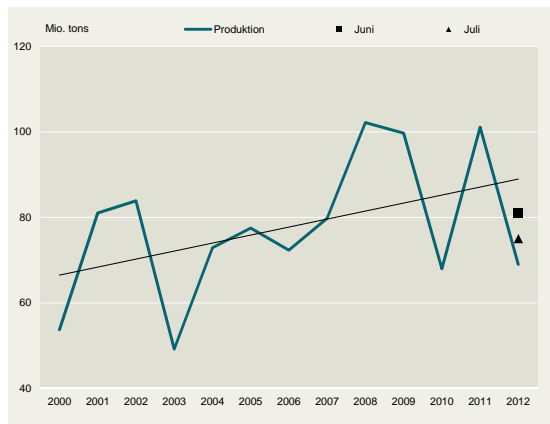
VM eksport

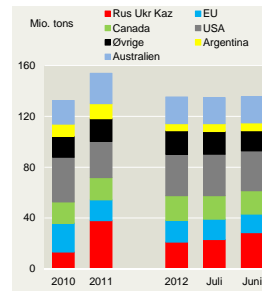
Kilde: USDA

Hvedemarkedet har fokus på Rusland, Ukraine og Kasakhstan

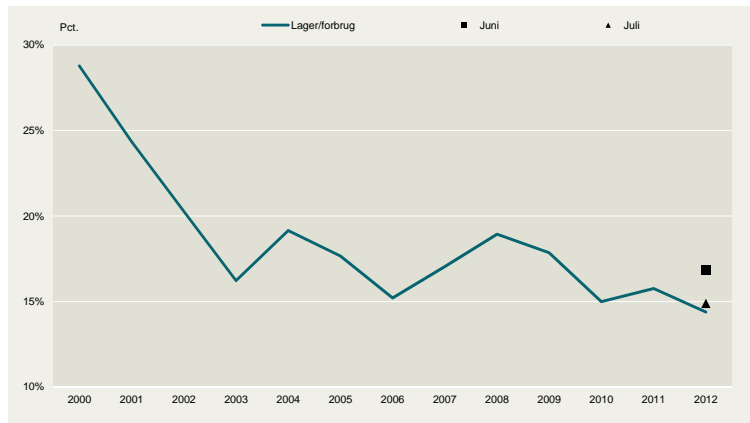
VM eksport

Kilde: USDA

Rekordlave globale majslagre

Kilde: USDA

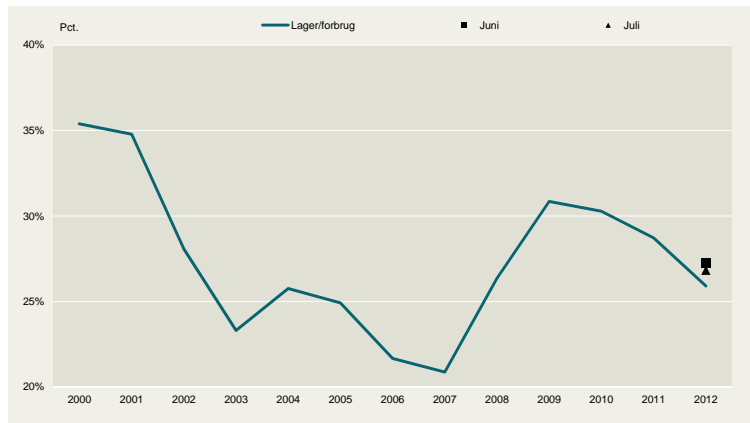
Sojasituationen er også presset

Kilde: USDA

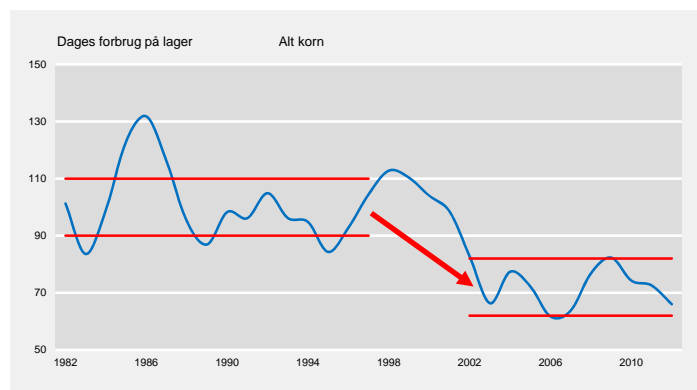
Hvedesituationen er mindre dramatisk

Kilde: USDA

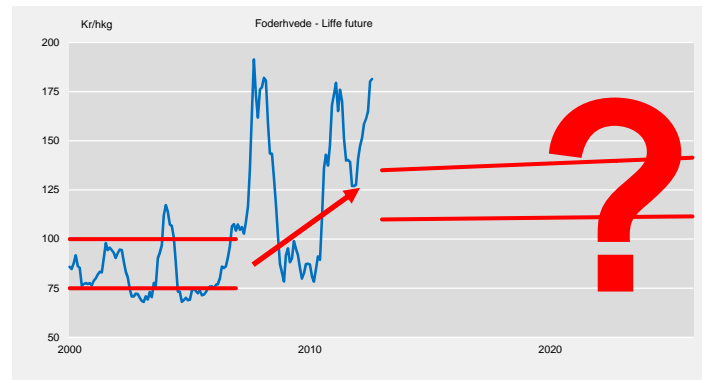
Kornlagrene har skiftet niveau

Kilde: USDA

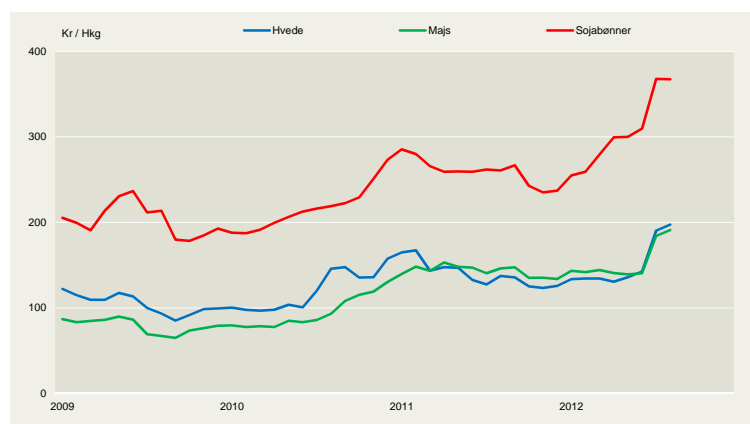
Kornpriserne skifter også niveau

Kilde: Liffe

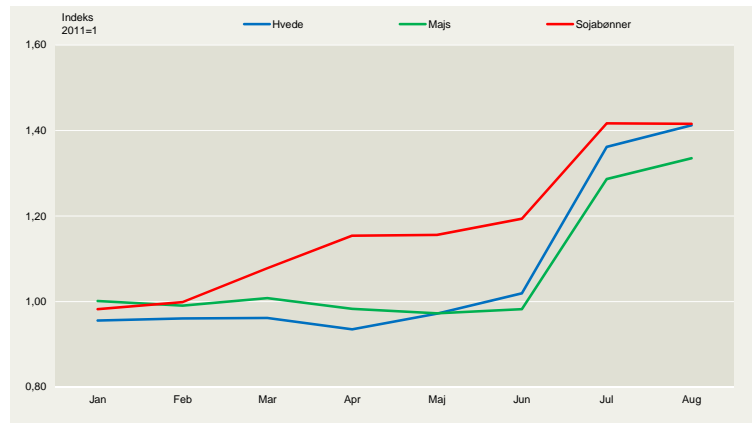
Prisudvikling på Chiacgobørsen

Kilde: CBOT

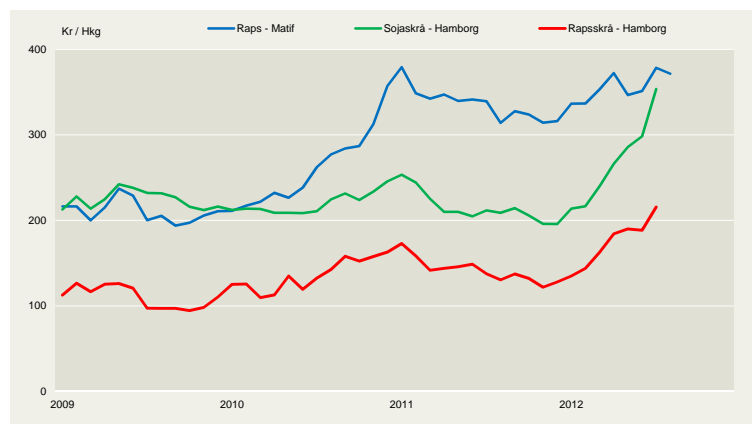
En stigning på 35-40 pct. i forhold til 2011

Kilde: CBOT

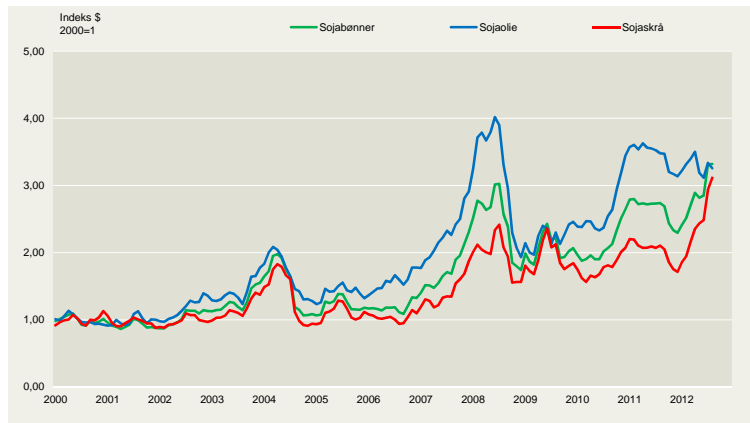
Udviklingen for raps og skrå i Europa

Kilde: USDA

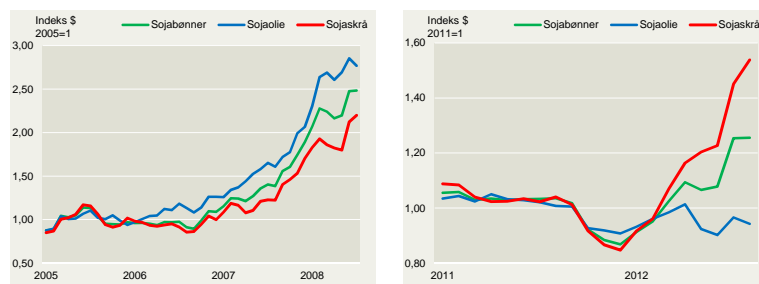
I 2007-08 trak olieprisen sojaen op, nu er sojaskråen kommet med

Kilde: CBOT

Stigende priser på sojaskrå rammer den animalske produktion

Kilde: CBOT

Årsager til øget volatilitet

Underinvestering
i landbruget

Befolkningsvækst

Stagnerende
udbytter

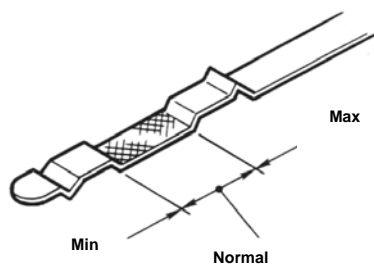
Stigende
indkomster

Begrænset
dyrkningsejnet
jord

Vejret

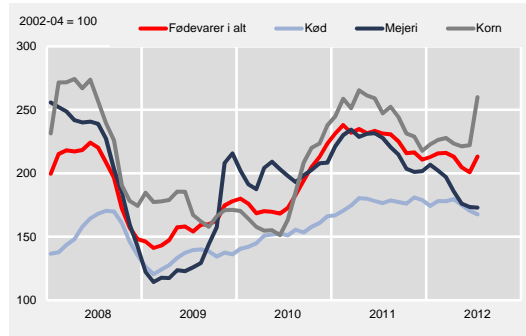

Likviditet vs. Volatilitet

For landmændene er prisstabilitet er vigtigere end
markedslikviditet

Volatilitet skal vendes til en fordel

Kilde: FAO

Spørgsmål

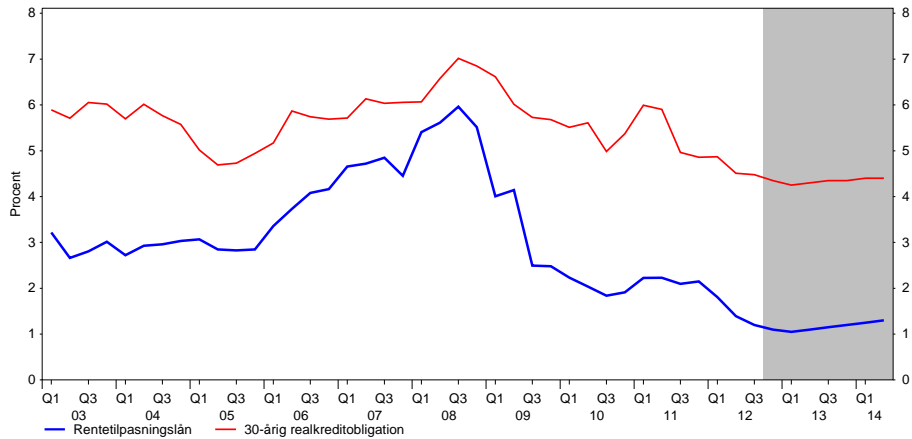

Udsigt til uændret lave renter så langt øjet rækker

- Lille, gradvis stigning i bidragssatser og rentemarginaler trækker renten lidt op fra et lidt lavere niveau

Renteprognose
Inkl. bidrag

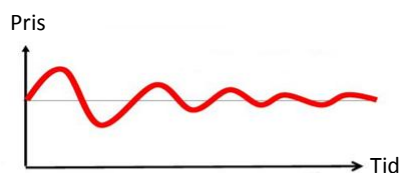
Arla Foods Outlook august 2012

Thomas Carstensen
Global Categories and Operations

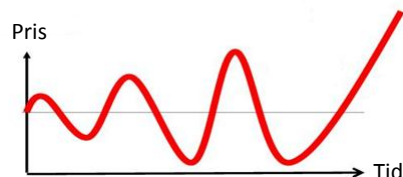

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

Større udsving på mælkeprisen

EU **før** CAP reform

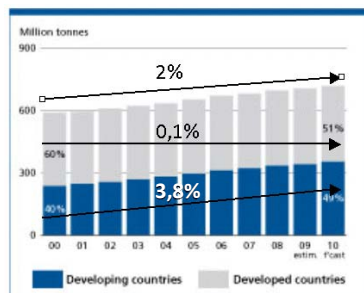
EU **efter** CAP reform:
Følger verdensmarkedet

Kilde: IFDN Dairy Research Center

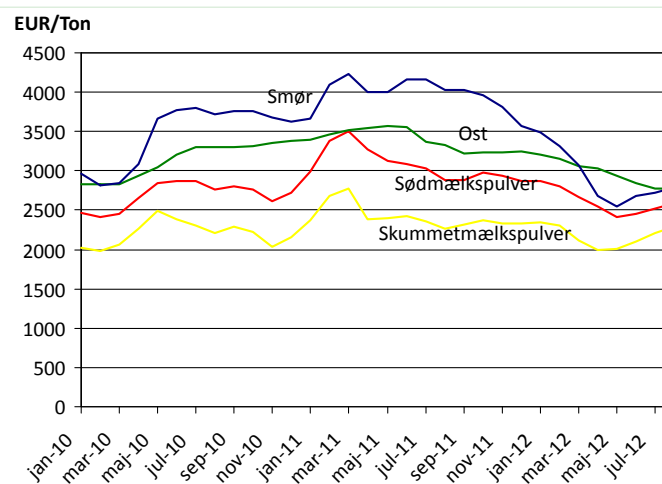

Verden får brug for mere mælk

- Verdens befolkning vokser med 78 mio. om året.
- Stærk økonomisk vækst i udviklingslandene
- Forbedret levestandard driver øget mælkeforbrug

Prisudvikling på mejeriprodukter

Kilde: Süddeutsche Butter- und Käsebörsen eV, Kempten

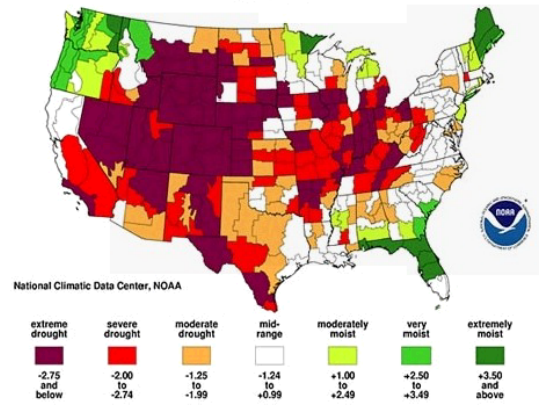

Globalt udbud

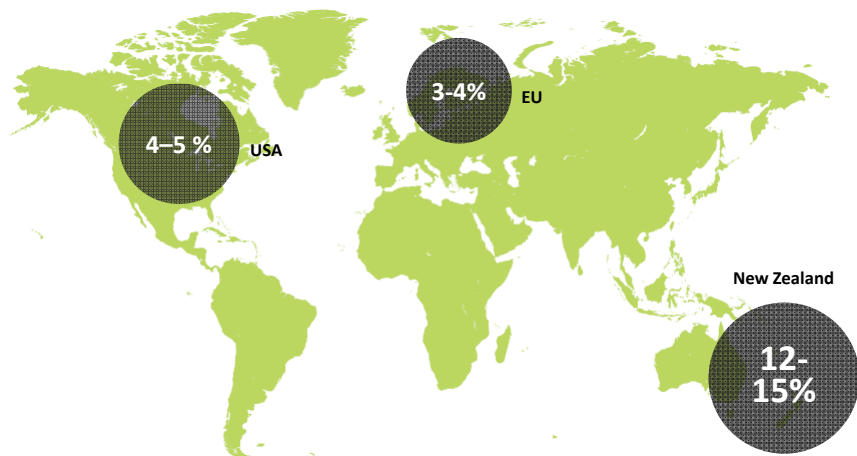

Worst drought since 1950s in continental U.S.

By [Jason Samenow](#)

Massiv mælkeproduktion i øjeblikket

Øget mælkeproduktion i foråret sammenlignet med forventningen

EU produktion

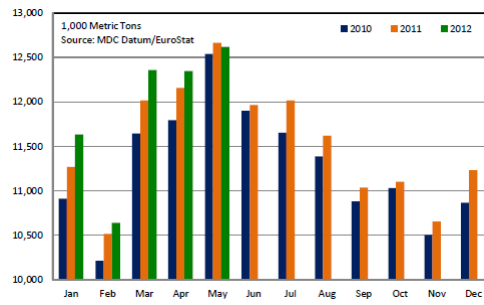
- 2011

 - +2,3 % for året
 - Totalt 140 mia. kg mælk
- 1. halvår 2012

 - +2,8 %
- Forventning 2. halvår 2012

 - + 1 %
- Forventning 2012 totalt

 - + 1 %

USA produktion

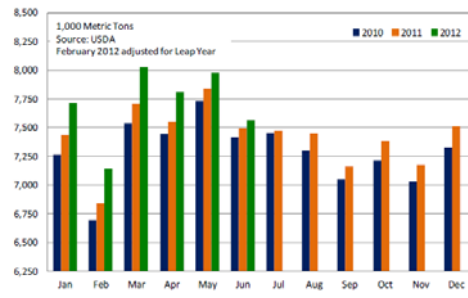
- 2011

 - +1,8 % for året
 - = 1,9 mia. kg mælk
- 1. halvår 2012

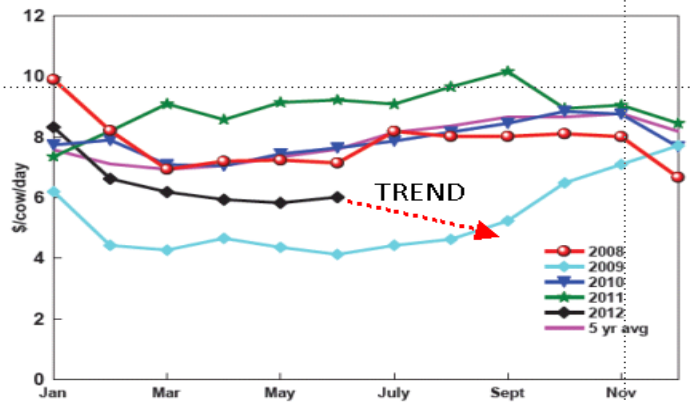
 - +3,8 %
- Forventning 2. halvår 2012

 - 0 %
- Forventning 2012 totalt

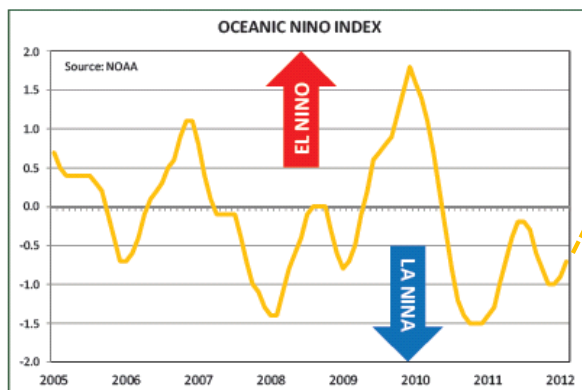
 - +1,5 % for året
 - = 1,35 mia. kg mælk

\$/cow/day – US mælke vækst barometer

Vejret påvirker mælkeproduktionen

El Nino:

- Højere temperaturer
- Mindre regn
- Mindre græs
- Kortere sæson
- = Mindre mælk

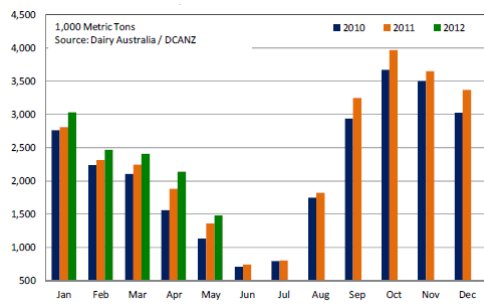
La Nina:

- Lavere temperaturer
- Mere regn
- Mere græs
- Længere sæson
- = Mere mælk

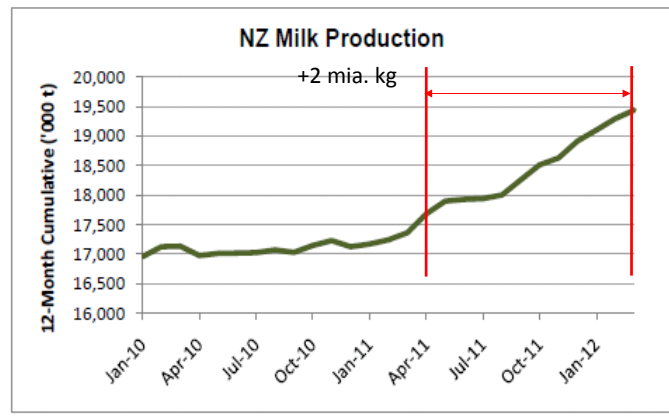
New Zealand produktion

- 2011**
 - +10 % for året
 - Totalt 19 mia. kg mælk
- 1. halvår 2012**
 - +9 %
- Forventning 2. halvår 2012**
 - +6 %
- Forventning 2012 totalt**
 - +7 % for året
 - = 1,3 mia. kg mælk

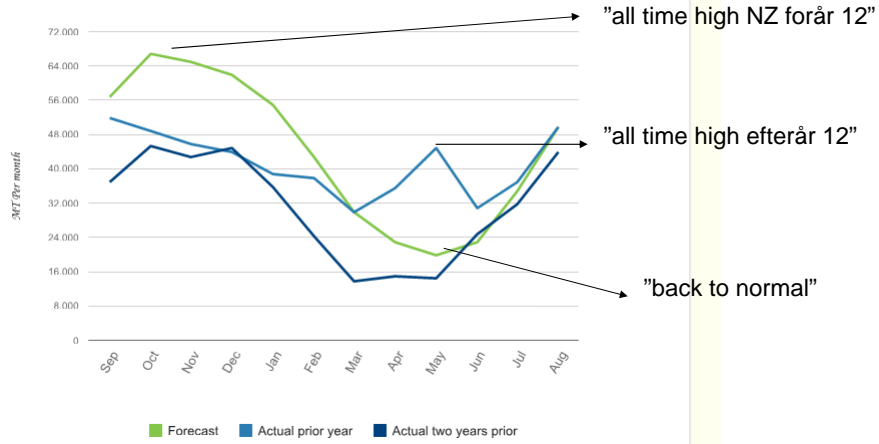
New Zealand produktion

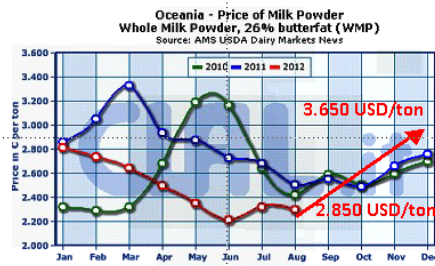
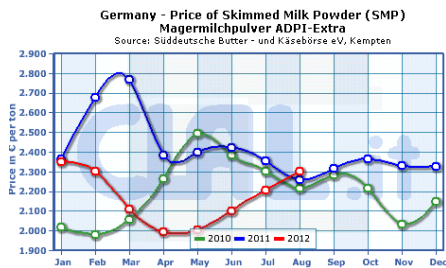
GDT auction – næste 4 mdr. ?

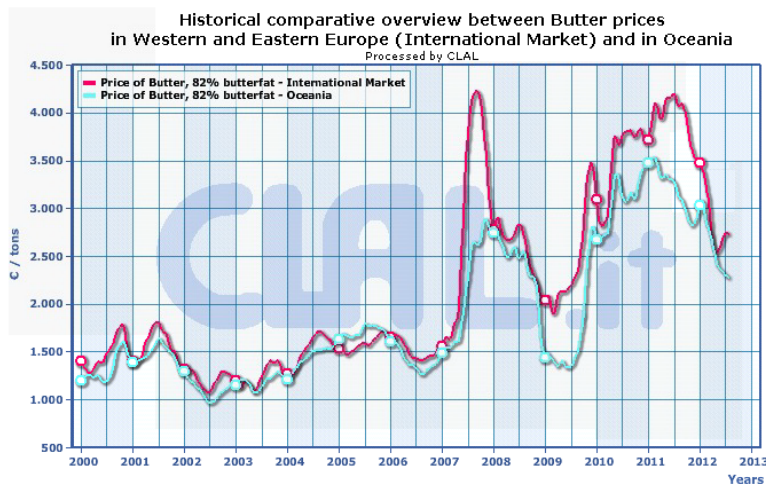
Monthly Forecast Quantities: Fonterra WMP

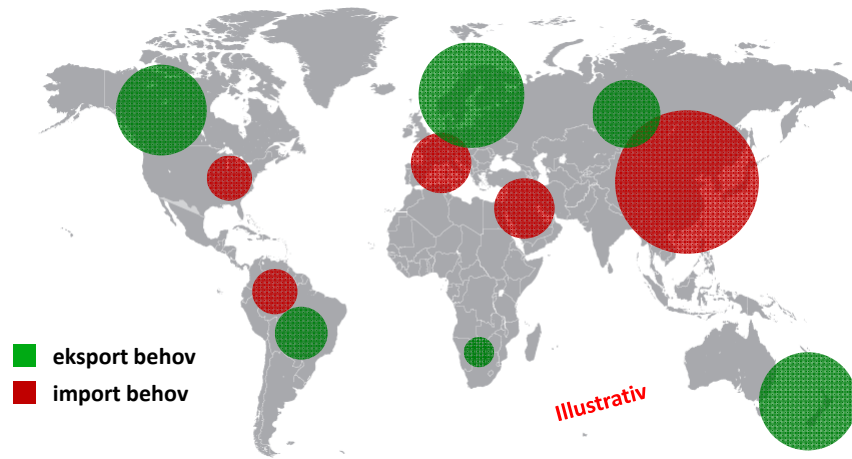
Pris trend

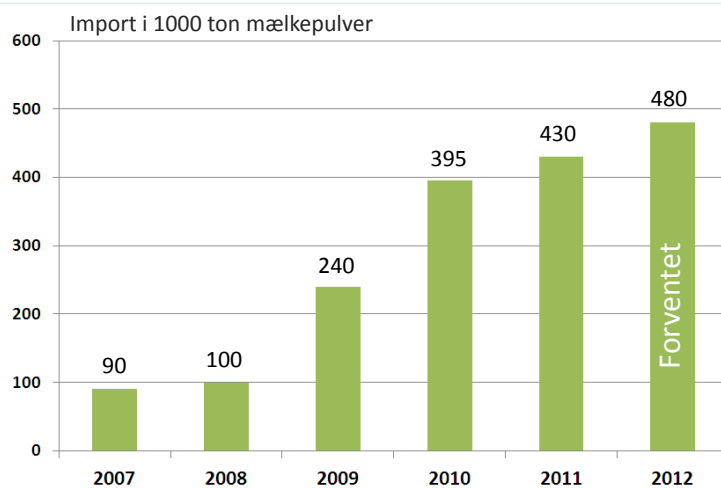
EU Smør notering tilpasset verdensmarked i start 2012.

Forventet efterspørgsel på mælk

Kinas import driver øget mælkeforbrug

From time-to-time, we need to remind ourselves and clients that emotion is a hugely powerful — and easily underestimated — force in any marketplace

Pray For Rain: Food Prices Heading Higher

by MARILYN GEEWAX

Baking Heat May Give Rise to Early Price Recovery

- The United States is currently in the grip of the most widespread drought it has seen in more than 50 years.
- The resulting heat stress and the escalation of feed costs will reduce milk production growth in 2H 2012.
- The drought will likely help the rally in global commodity prices forecast in our June *Global Dairy Quarterly* come earlier than anticipated.

Earlier-than-anticipated price rally is bottom line for global markets

Consequently, prospects for sharply higher prices into year-end are moving from under the "possible" header to the "highly probable" column.

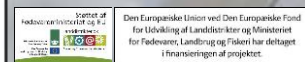
Dallas Sipes Chapman
Director - Research & Consulting Services

Opsummering – global efterspørgsel

- Bedre balance mellem udbud og efterspørgsel på verdensmarkedet i resten af 2012/starten af 2013
- Øget globalt forbrug på 2,5 % - Kina er fortsat hovedkraften i væksten
- EU og USA vil fortsat have begrænset forbrugsvækst i resten af 2012
- Vækst i prisudviklingen vil ske i 2 hastigheder:
 1. Verdensmarkedet (incl. USA) hurtigt
 2. EU langsommere

"Udviklingen på markedet for svinefod" v/Karsten Flemin

Karsten Flemin, markedsanalytiker

Arbejdsopgaver:

- Markedsinformationer til branchen
- Sammenligning af afregningspriser
- Prognoser over produktion og priser

Disposition

- Hvad bestemmer svineprisen
- Forventninger til noteringen 2012 og 2013
- Sammenligning af afregningspris DK-D

Side 3

Hvad påvirker svineprisen

1. Udbuddet af svinekød i EU
2. Udbuddet af svinekød på verdensmarkedet
Japan, Rusland, Kina
USA, Canada, Brasilien
3. Udbuddet af okse- og fjerkrækød
4. Husdyrsygdomme
5. Fødevareskandaler
6. Valutakurser
7. Vejret
8. Økonomiske konjunkturer

Side 4

Sammenhængen mellem..

	EU-Svineproduktion %-ændring	Dansk notering %-ændring
1982	- 0,6	+ 8,2
1983	+ 2,6	- 2,3
1984	- 0,4	+15,2
1985	+ 1,2	- 6,6
1986	+ 3,5	- 9,7
1987	+ 3,7	- 8,5
1988	+ 3,8	+ 1,2
1989	- 1,4	+17,6
1990	+ 1,6	- 12,4
1991	- 1,9	+ 2,4
1992	+ 0,4	- 0,8
1993	+ 5,8	- 21,6
1994	- 0,2	+ 4,7
1995	- 0,2	+ 2,4

Side 5

Sammenhængen mellem..

	EU-Svineproduktion %-ændring	Dansk notering %-ændring
1996	+2,2	+10,4
1997	-0,5	+2,9
1998	+8,4	-29,6
1999	+1,9	-5,5
2000	-2,3	+28,9
2001	-0,3	+19,2
2002	+1,5	-21,2
2003	+0,1	-12,8
2004	-0,1	+11,1
2005	+0,6	+1,5
2006	+1,3	+5,7
2007	+2,0	-9,4
2008	-1,4	+10,1
2009	-2,4	-6,0
2010	+1,0	+3,0
2011	+1,4	+9,2

Side 6

Produktion af svin - EU

	%-ændr. 2012:11
Tyskland	- 0
Spanien	+ 4
Danmark	- 1
Frankrig	- 1
Holland	- 1
Polen	- 6
Andre	+ 1
EU-27	- 0

Kilde: EU-Kommissionen (juli 2012)

Side 7

Slagtninger af svin - internationalt

	%-ændr. 2012:11
Kina	+ 4
EU	- 1
USA	+ 2
Brasilien	+ 3
Canada	+ 0
Rusland	+ 5
Andre	+ 3
Verden i alt	+ 3

Kilde: USDA (April 2012)

Side 8

Forventninger til 2013

- Fortsat relativt gode eksportmarkeder uden for EU
- Fald i EU produktionen af svinekød

Side 9

Fald i EU-produktionen af svinekød i 2013

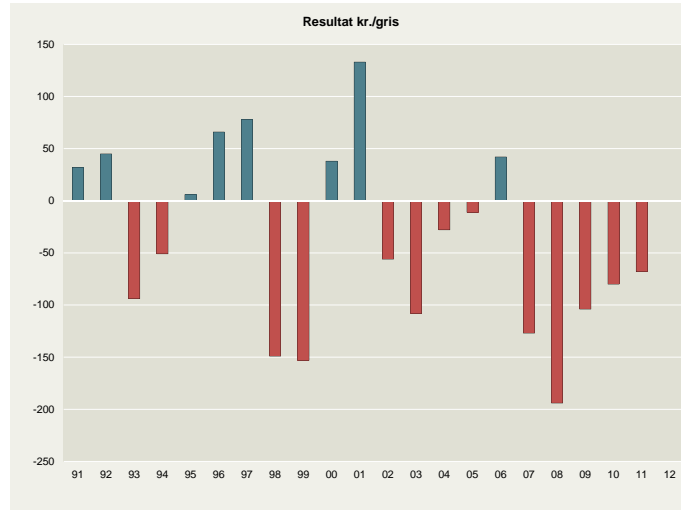

Konsekvens af:

- Dårlig økonomi i svineproduktionen gennem 6 år
- 2013-regler om løsgående drægtige søer
- Høje foderpriser fra sommeren 2012

Side 10

Økonomien i svineproduktionen

Kilde: VSP

Side 11

Fald i EU-produktionen af svinekød i 2013

Konsekvens af:

- Dårlig økonomi i svineproduktionen gennem 6 år
- 2013-regler om løsgående drægtige søer
- Høje foderpriser fra sommeren 2012

Side 12

Prognose over noteringen

Udarbejdet juni 2012

Kr./kg.	2010	2011	2012	2013
1. Kvt	8,38	9,42	10,20	(10,75)
2. Kvt	9,64	10,18	10,98	(11,50)
3. Kvt	9,77	10,18	(11,25)	(11,75)
4. Kvt	9,20	10,64	(11,00)	
Året	9,25	10,10	(10,86)	

() = prognose

Side 13

Konklusion

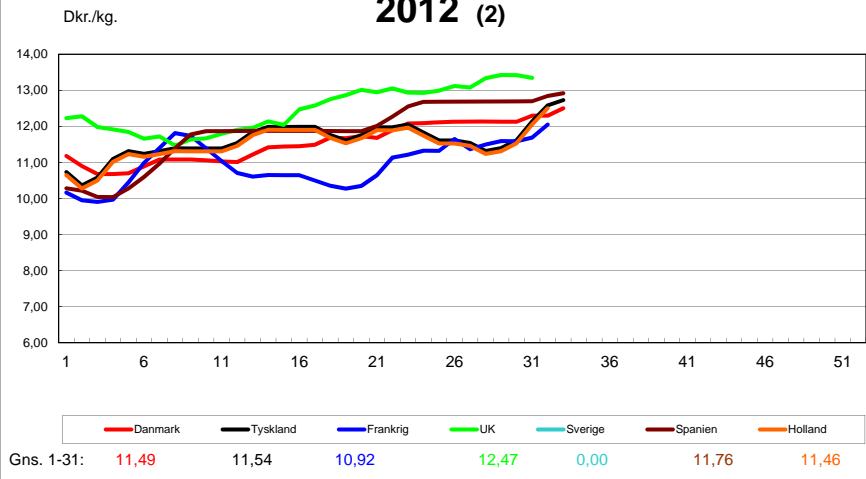

- Svinepriserne vil stige markant i 2013
- Men økonomien i svineproduktionen vil fortsat afhænge af foderpriserne

Side 14

Afregningspriser 2012 (2)

Side 15

Afregningspris Danmark – Tyskland Efter korrektioner (2)

Kr/kg	Danmark	Tyskland	Forskel
1994	10,16	10,02	+0,14
1995	10,38	10,44	
1996	11,36	11,82	-0,46
1997	11,68	12,21	-0,53
1998	8,26	8,27	
1999	7,94	7,68	+0,26
2000	10,06	9,87	+0,19
2001	12,00	11,88	+0,12
2002	9,46	9,47	
2003	8,25	8,75	-0,25
2004	9,17	9,80	-0,63
2005	9,29	9,94	-0,65
2006	9,77	10,47	-0,70
2007	9,03	9,30	-0,27
2008	9,81	10,88	-1,07
2009	9,43	9,85	-0,42
2010	9,93	9,79	+0,14
2011	10,85	10,72	+0,13
2012			

Side 16

August 2012

Kina ved en skillevej

- Videncentret for Landbrug

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond
for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet
for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget
i finansieringen af projektet.

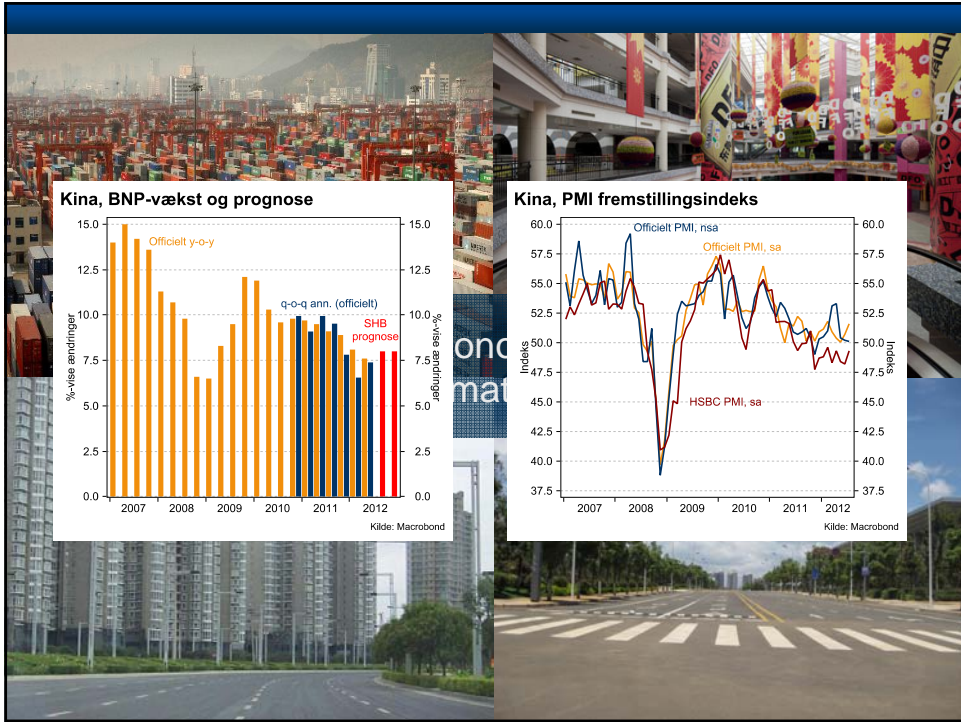
Handelsbanken
- 30 år i Kina

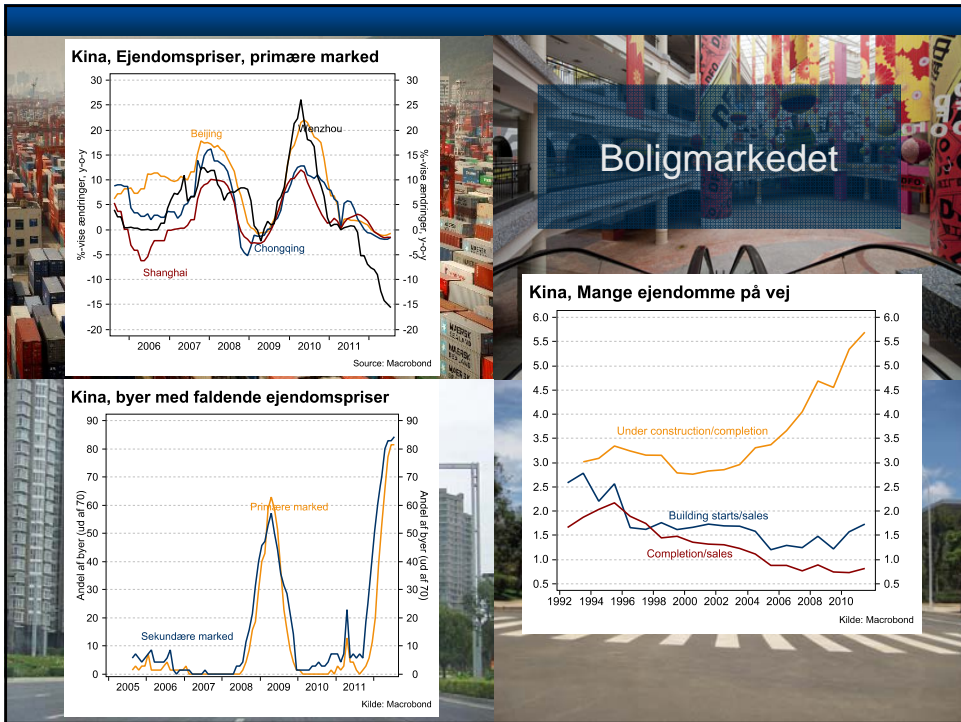

中国

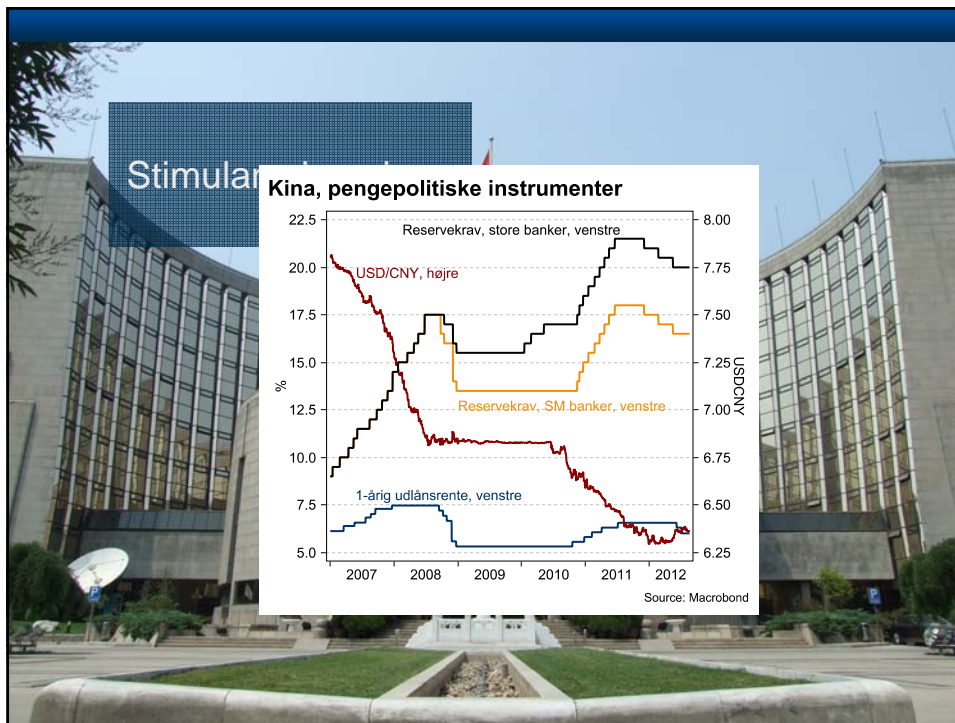
- Økonomisk afmatning
- Stimulans igen igen
- Udfordringer og muligheder
- Dragens år!

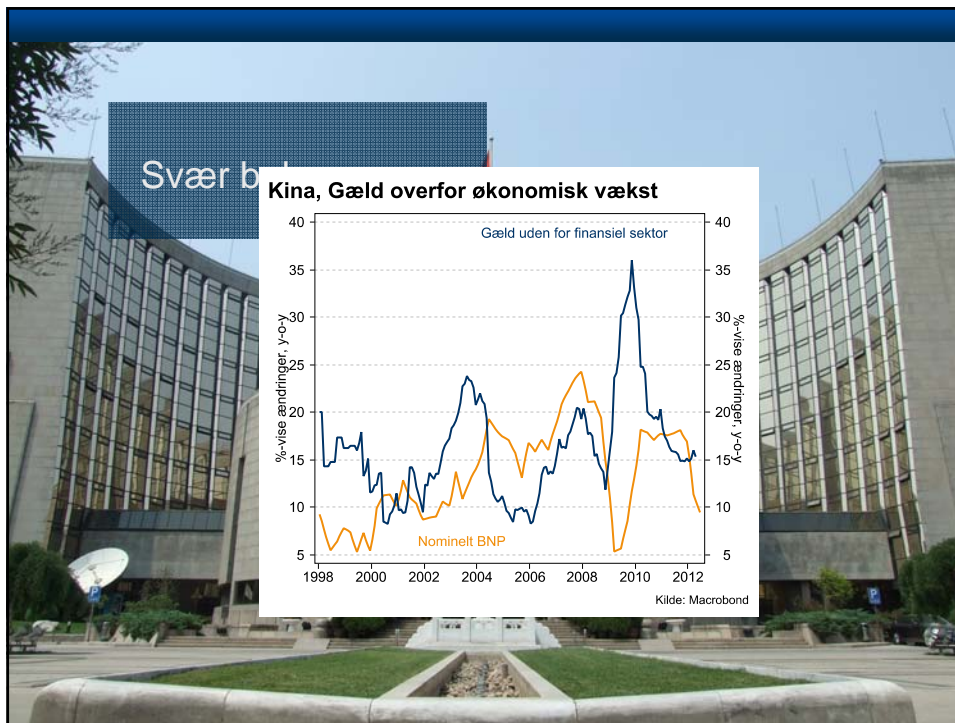

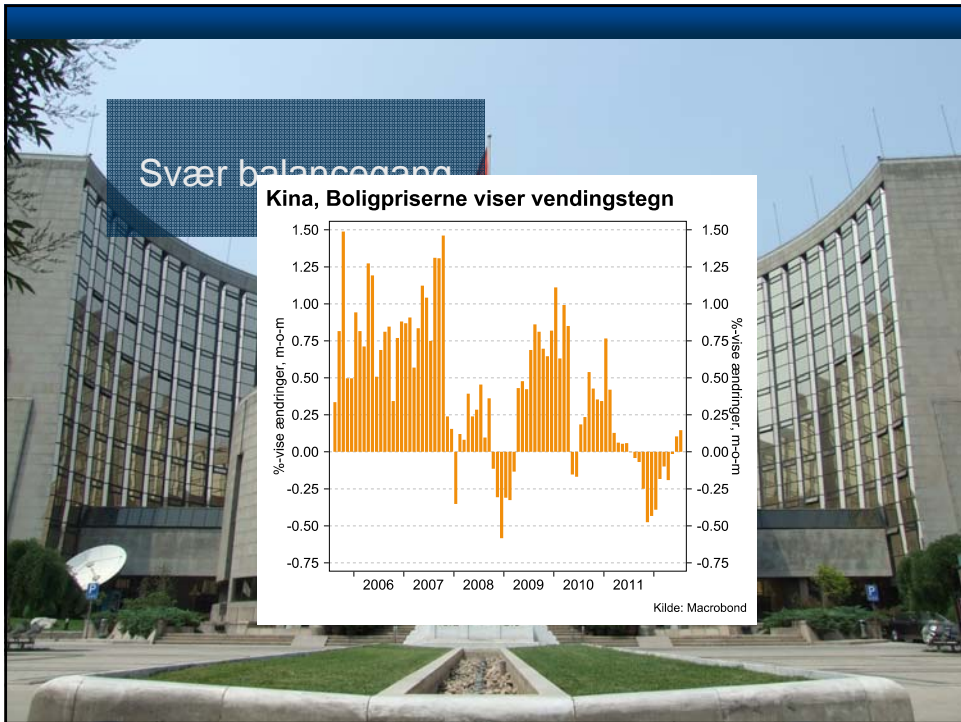
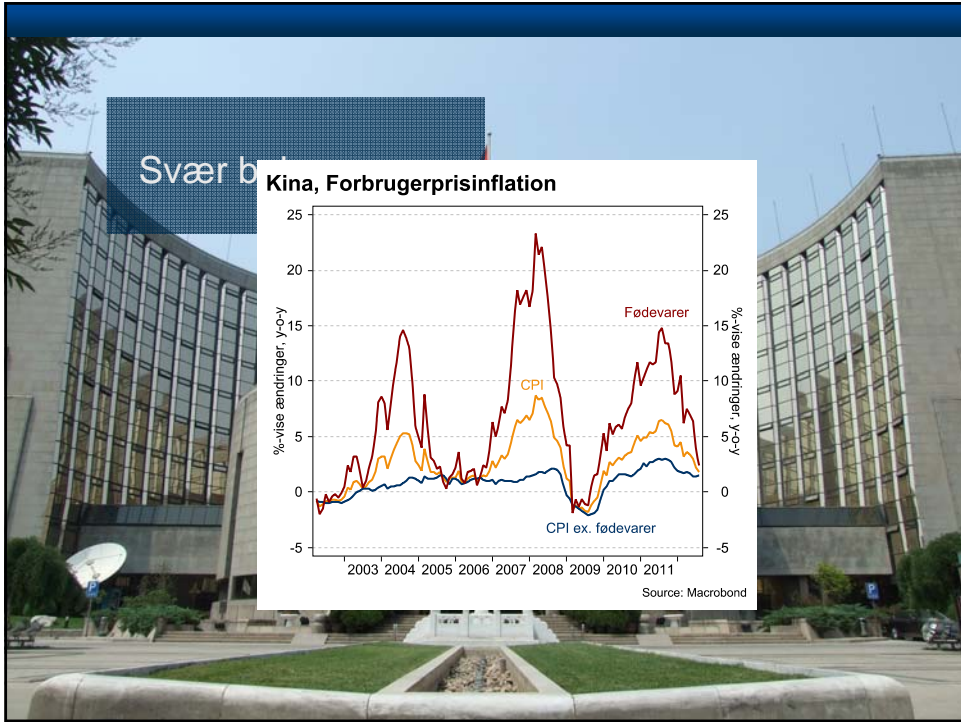

- ### Fornyet fokus på investeringsstimulans
- Centralregering:
Fremrykning af projekter
 - Lokale myndigheder:
Tilladelse til nye projekter

- Mindre effektiv stimulans
- Dårliche lån i banker
 - Gældsatte lokale myndigheder
 - Øget usikkerhed om økonomiske udsigter

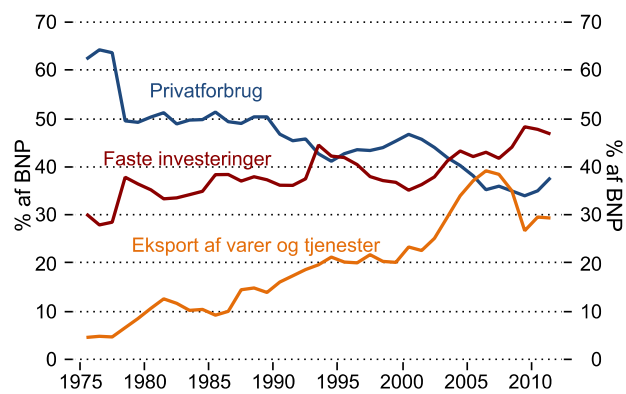

Kina ved en skillevej

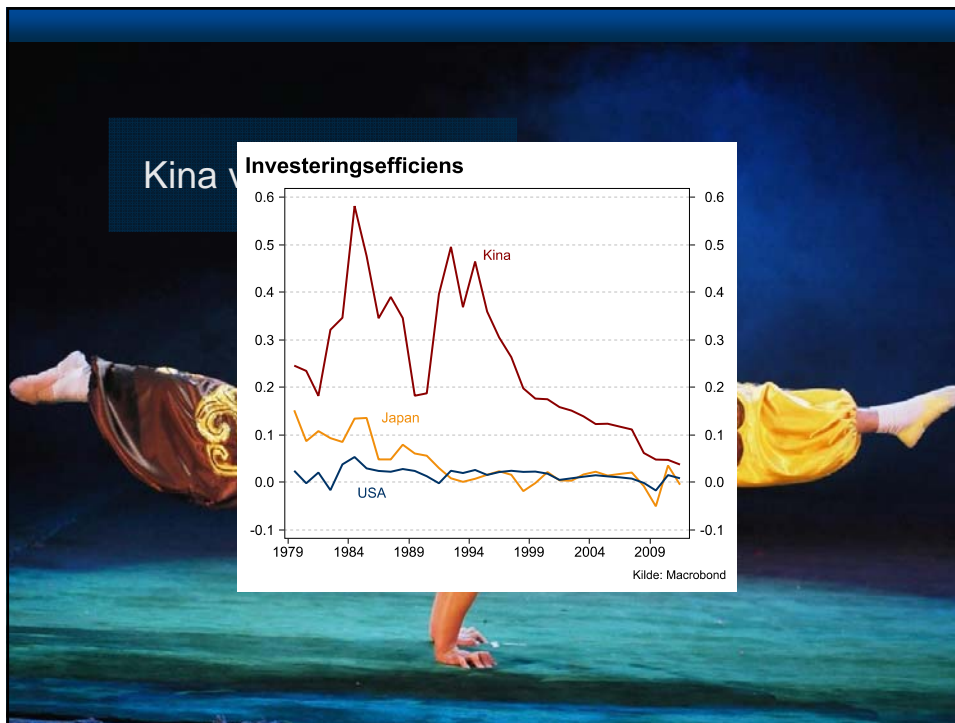

K

Kina, Høje investeringer og eksport, lavt forbrug

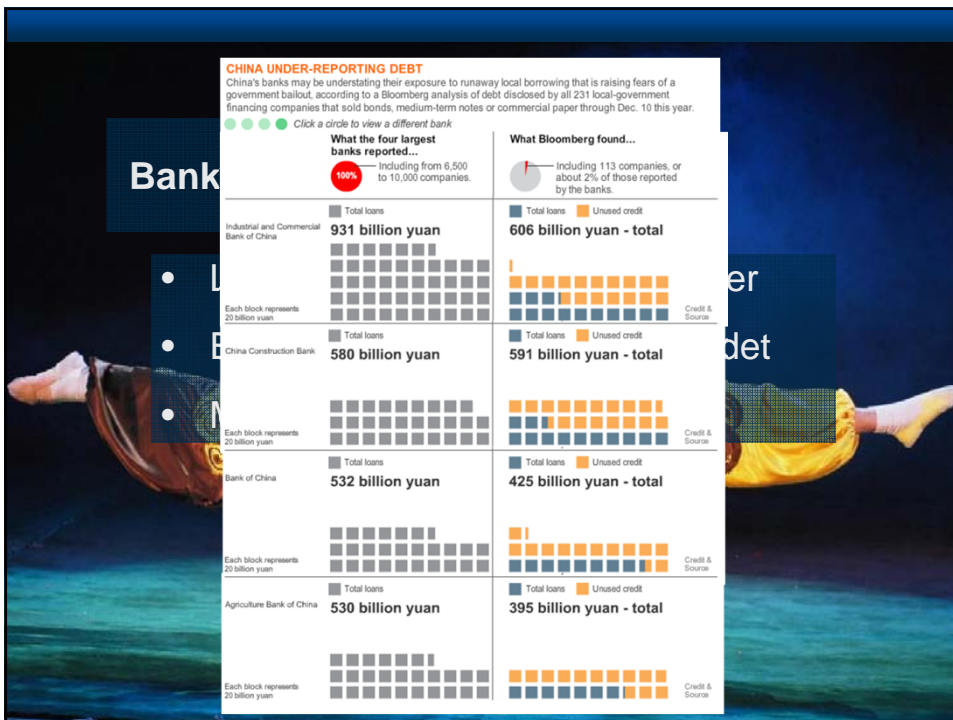
Kilde: Macrobond

- ### Rigt land – fattig befolkning
- Dybt forankret fokus på virksomheder
 - ... især statsejede virksomheder
 - På bekostning af forbrugerne

Bankerne ikke vækstklar

- Låner til statsejede virksomheder
- Eksponeret overfor boligmarkedet
- Mange dårlige lån

Boligmarkedet heller ikke klart

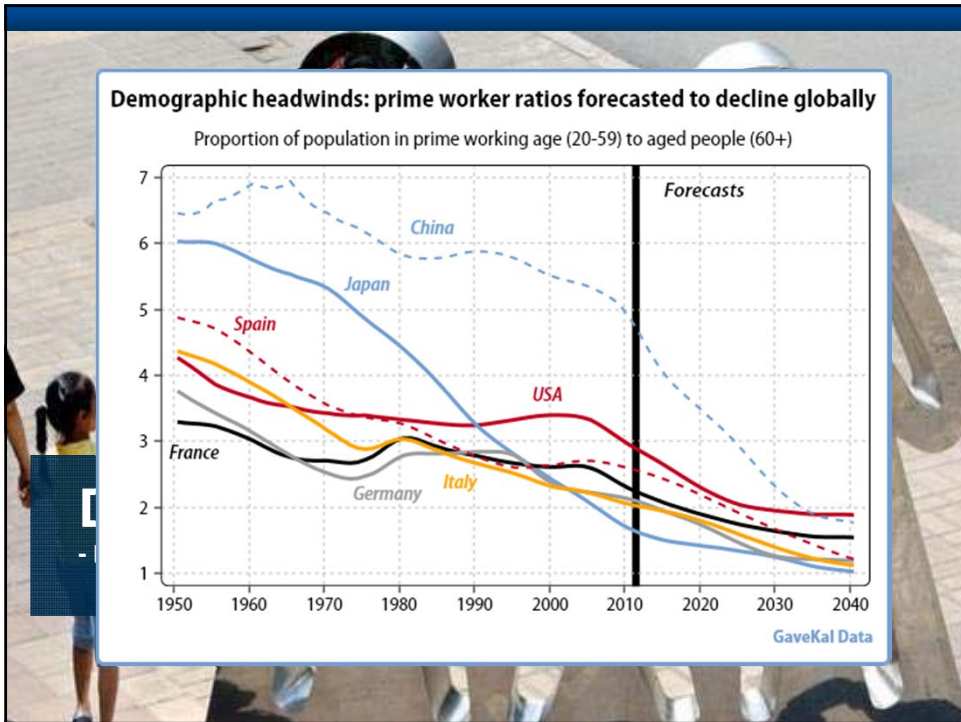
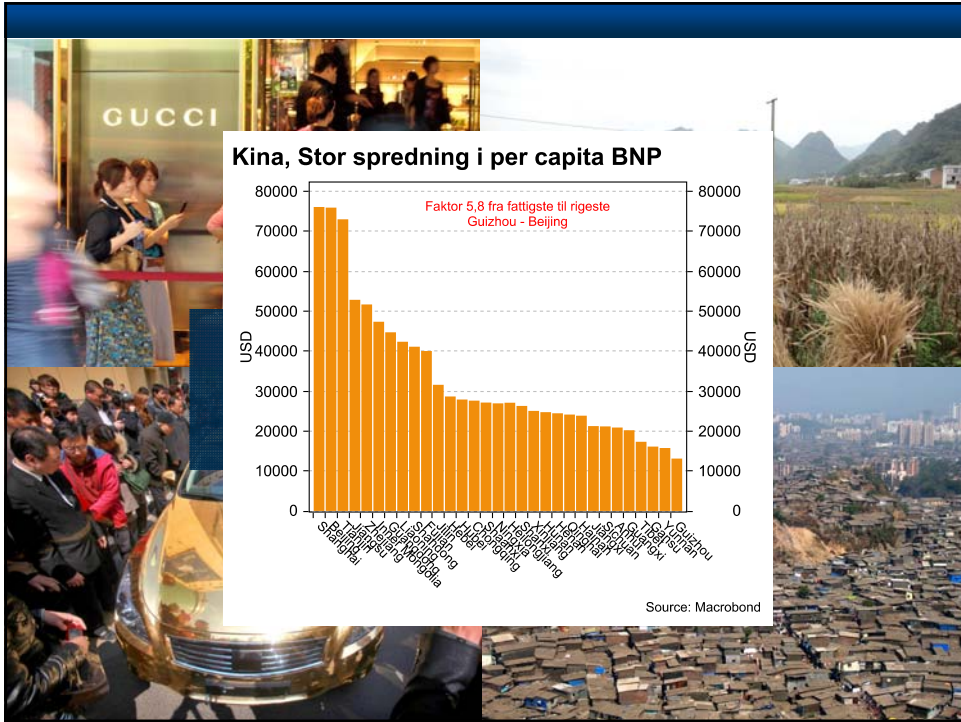
- For dyre boliger
- Forskud på investeringer
- Kollaps vil ramme husholdningerne

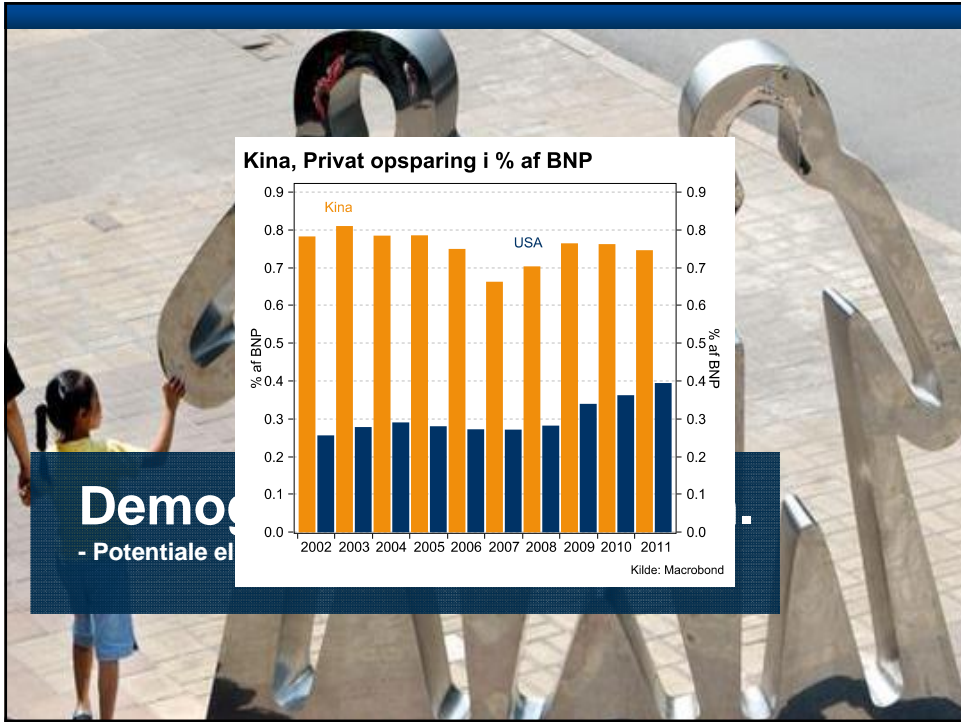

Rebalancering

12. 5-års planer Fokus på rebalancering

- Øget beskæftigelse
- Højere lønniveau – urbanisering
- Mere forbrug – mindre opsparing/investering

Demografi
- Potentiale el

Glem ikke historien

Handelsbanken
- 30 år i Kina

Spørgsmål

Den finansielle sektors udfordringer og konsekvenser for erhvervslivet

DLBR Akademiet
Makroøkonomisk seminar

V. Niels Storm Stenbæk
Finansrådet

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond
for Udvikling af Landdistrikter og Midtøsterr
for Fødevarer, Landbrug og Fiskeeri har deltaget
i finansieringen af projektet.

Program

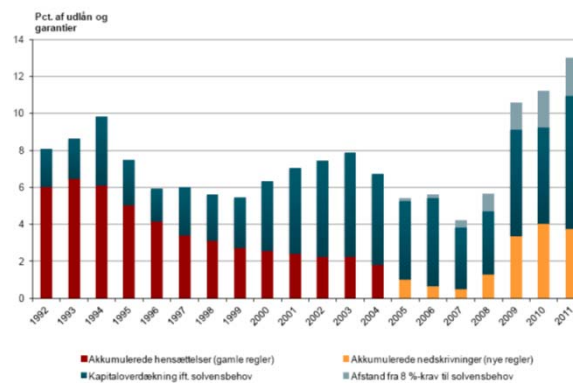
- Sundhedstilstanden i banksektoren
- Lidt om bankpakkerne
- Kort om bankerne og landbruget
- Regulering og konsekvenser for kunderne

Program

- Sundhedstilstanden i banksektoren
- Lidt om bankpakkerne
- Kort om bankerne og landbruget
- Regulering og konsekvenser for kunderne

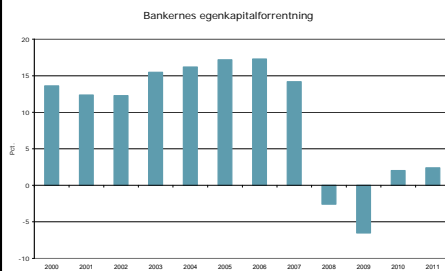
Bankerne generelt solide

Figur 8: Nedskrivninger og kapitaloverdækning 1992-2011

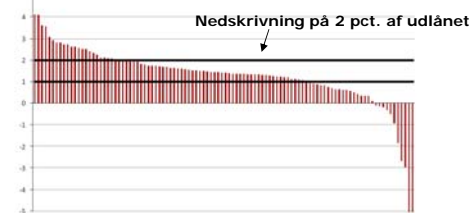

Kilde: Finanstilsynet og Finansrådet

Men presset på indtjening

Figur 6: Basisindtjening ift. udlån og garantier 2011

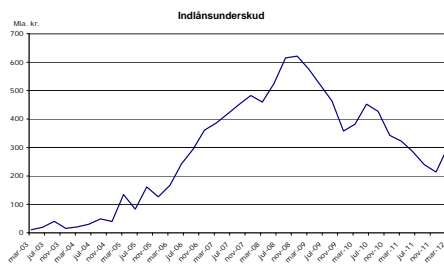

Åns. Basisindtjening indeholder alle resultatposten betonet fra nedskrivninger på udlån, kursregulering og resultat af kapitaliseret rent. Figuren inkluderer alle banker i Finansiel Stabilitet og netbanker med et begrænset udlån i forhold til samlede aktiver.

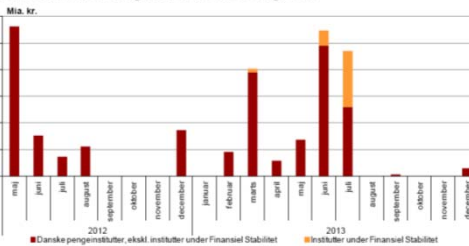
Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

Kilde: Finanstilsynet

Fokus i bankerne: Balance mellem udlån og indlån (eller anden finansiering)

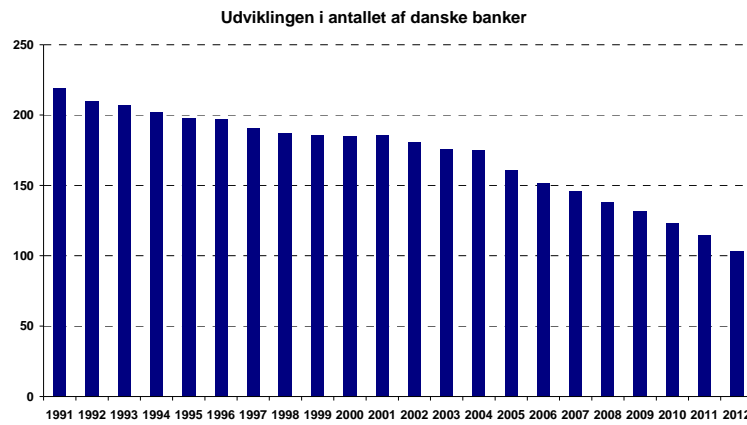

Figur 12: Forfald af funding med individuel statsgaranti

Kilde: Finanstilsynet og Finansiell Stabilitet

Tema: Konsolidering blandt bankerne

Kilde: Finanstilsynet og Finansrådet

Program

- Sundhedstilstanden i banksektoren
- Lidt om bankpakkerne
- Kort om bankerne og landbruget
- Regulering og konsekvenser for kunderne

Bankpakke I

- Formål: Optø pengemarkederne
- Fuld sikkerhed for alle simple kreditorer
- Bankerne bidrog med 25 mia. kr.
- Finansiell Stabilitet A/S oprettes
- Staten stiller de nødvendige garantier
- Udløb 30. september 2010

Bankpakke II - Kreditpakken

- Formål: Undgå kreditklemme
- Solvente banker kan søge om statslige kapitalindskud
- Renten til staten over 10 pct.
- Udstedt 46 mia. kr. til 43 ansøgere
- Generelt statsgaranti afløses af individuel statsgaranti

Bankpakke III

- Formål: Tilbage til "normalen"
- Håndtering af nødlidende banker efter udløb af Bankpakke I
- Særlig dansk ordning - skaber international misforståelse
 - Moodys: "Vi troede ikke ordningen ville blive brugt)
 - Store indskydere og långivere bag seniorgæld kan igen tabe penge
- Indskydergaranti sættes til €100.000
 - Lavere end i Bankpakke I, men dobbelt op ift. før Bankpakke I

Bankpakke IV – Konsolideringspakken

- Formål:
 - Incentiver for sunde banker til at overtage banker/aktiviteter, førend Finansiell Stabilitet gør det.
- Kreditorer bliver holdt skadesløse
- Den overtagende bank kompenseres med det tab, som staten og Indskydergarantifonden ville have fået ved Bankpakke 3 løsning
- To modeller
 1. Overførsel af alle aktiver og passiver til den overtagende bank
 2. Opdeling i røde og grønne aktiver, hvor de grønne sælges til overtagende bank
- Mulighed for at forlænge individuelle statsgarantier for at facilitere fusioner
- Udnævnelse af SIFI'er

Bankpakke V – Udviklingspakken

- Formål: Sikre kapital til landbrug og løfte ejendomsudlån fra bankerne
- Finansiell Stabilitet A/S overtager FIH's ejendomsportefølje, hvorved FIH kan reetableres som en specialiseret erhvervsbank
- Der søges etableret et specialiseret landbrugsfinansieringsinstitut, som kan medvirke til, at levedygtige landbrug får bedre mulighed for finansiering af anlæg og investeringer
- Bedre eksportfinansiering og vækstkaution til virksomheder

5 "bankpakker" – men ingen gaver

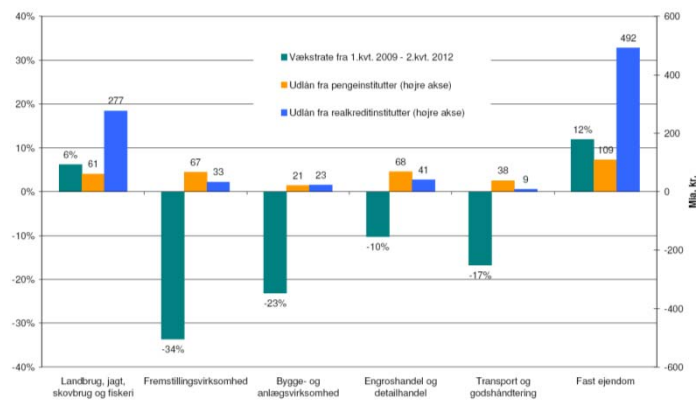
- Har været dyrt for bankerne:
47 mia. kr.
- Overskud til staten (foreløbigt):
ca. 9,4 mia. kr.

Program

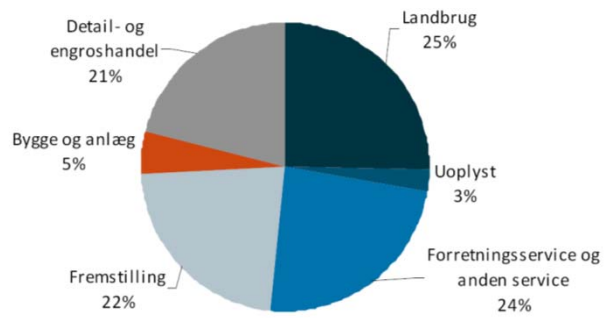
- Sundhedstilstanden i banksektoren
- Lidt om bankpakkerne
- Kort om bankerne og landbruget
- Regulering og konsekvenser for kunderne

Landbruget et af de erhverv, hvor kredittilførslen har været positiv siden finanskrisen start

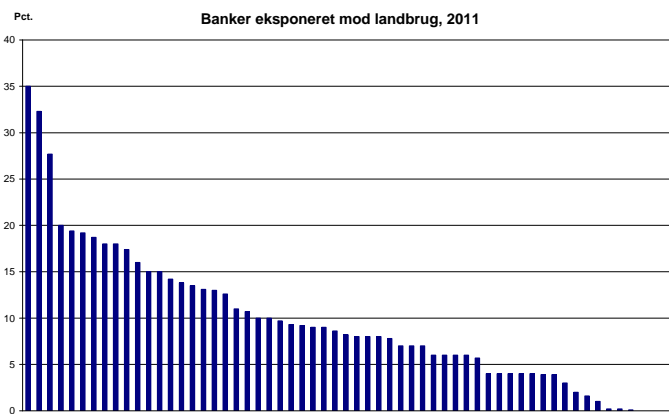
Kilde: Nationalbanken og Finansrådet

Landbruget er flittige brugere af vækstkaution

Kilde: Vækstfonden

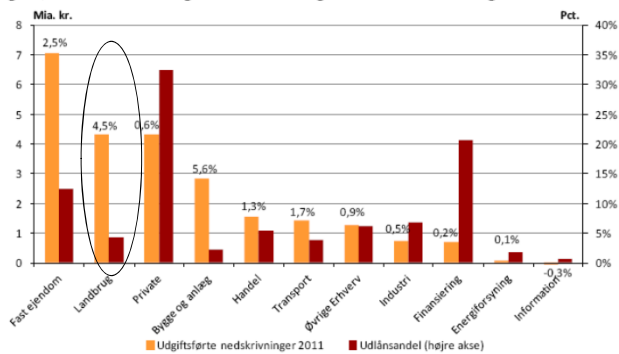
Nogle banker højt eksponerede

Kilde: Niro Invest og Finansrådet

Pt. fylder landmændene en del i nedskrivningerne

Figur 4: Branchefordeling af sektorens udgiftsførte nedskrivninger i 2011

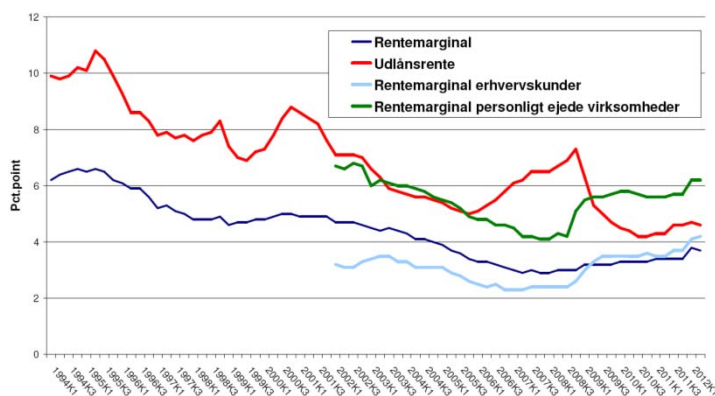

Anm: Den udgiftsførte nedskrivningsprocent for de enkelte brancher er vist over søjlerne.
Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Kilde: Finanstilsynet og Finansrådet

Bankerne har strammet kreditgivningen efter krisen. Især via højere priser. Men....

Rentemarginal og udlånsrente i pengeinstitutterne - alle kunder

Hvad forklarer rentestigningerne?

- Renten forklares af bl.a. finansieringsomkostninger, andre ekstraordinære omkostninger, konkurrence og kreditrisiko på kunderne
- Og så et ønske om en bedre forrentning i bankerne. Påkrævet hvis vi skal bevare og tiltrække investorer for nødvendig kapitalgrundlag
- Ny bankregulering vil alt andet lige øge rentemarginalen med skønnet 1,8 pct.point inden for en 10-årig periode. Noget af tilpasningen er allerede sket eller annonceret

Program

- Sundhedstilstanden i banksektoren
- Lidt om bankpakkerne
- Kort om bankerne og landbruget
- Regulering og konsekvenser for kunderne

Regulering og konsekvenser

LANDBRUG 13.08.12 kl. 08:56

Foto: Thomas Wilmann

Prisen på bacon kan eksplodere

Prisen på bacon ventes at stige eksplosivt i 2013 på grund af nye velfærdsregler.

Mange europæiske landmænd ventes at droppe svineproduktionen, når nye dyrevelfærdsregler træder i kraft i EU næste år og svineproducenternes brancheorganisation BPEX venter, at produktionen vil falde med op mod 10 pct.

Det kan sende prisen på en pakke bacon i supermarkedet i vejret. Det skriver den engelske avis The Guardian.

L&F: Randzonenloven er mangelfuld og dyr for Danmark

Landbrug & Fødevarer har gang på gang forsøgt at råbe fødevarerminister Mette Gjørskovs op i spørgsmålet om de omstridte randzoner. Uden held. Nu forsøger de lokale landboforeninger i samlet flok "at kalde ministeren til fornuft".

Skrrevet af: mbk

A STI

Facebook icon

Twitter icon

Print icon

Share icon

More icon

Close icon

Close icon

Close icon

Close icon

Close icon

Close icon

Close icon

Close icon

Close icon

Close icon

Close icon

Close icon

Close icon

Close icon

Close icon

Close icon

Close icon

Close icon

Close icon

Close icon

Close icon

Close icon

Close icon

Close icon

Close icon

Close icon

Close icon

Close icon

Close icon

Close icon

Close icon

Close icon

Close icon

Close icon

Close icon

Close icon

Close icon

Close icon

Close icon

Close icon

Close icon

Close icon

Close icon

Close icon

Close icon

Close icon

Close icon

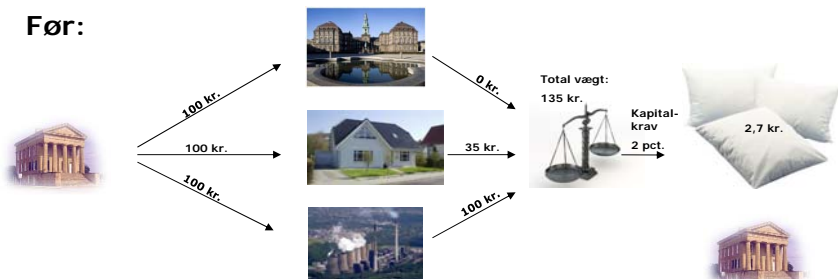
Overordnet handler det om:

- Mere og bedre kapital på kistebunden
- Flere likvide aktiver
- Opnå finansiering med længere løbetid

Mere og bedre kapital

Før:

Fremover:

**Konsekvens for bankkunder:
Egenkapital dyrt at fremskaffe => højere priser**

Flere likvide aktiver Likviditetsregel nr. 1 (LCR)

$$\frac{\text{Likviditetsbuffer}}{\text{Nettobetalingstrømme de næste 30 dage}} \geq 1$$

Figur 14: Fordelingen af likvide midler i de danske pengeinstitutter

Det danske realkreditsystem udfordret

**Konsekvens for bankkunder:
Likvide aktiver dårligt forrentede => højere priser for fx udlån**

Finansiering med længere løbetid Likviditetsregel nr. 2 (NSFR)

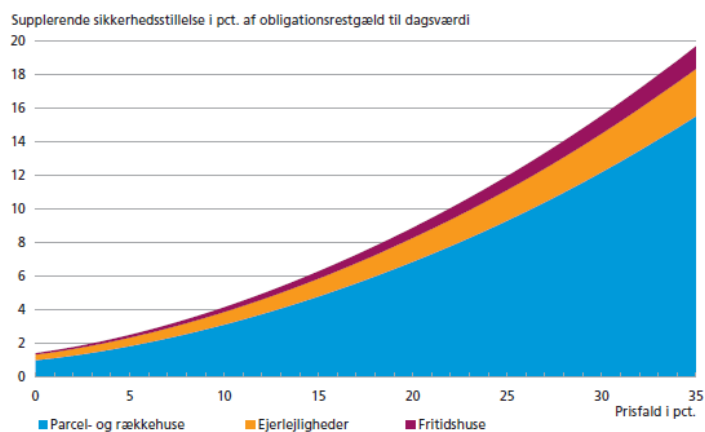
$$\frac{\text{Tilgængelig stabil funding det næste år}}{\text{Nødvendig stabil funding det næste år}} \geq 1 \quad (0,65 \text{ for realkreditlån til private})$$

Sikrer udlån over 1 år dækkes af
"stabil" funding

Men risikerer at tage livet af de
korte rentetilpasningslån

Konsekvens for bankkunder:
Finansiering med længere løbetid dyr og knap => højere priser

Andre problemstillinger I: Særligt dækkede obligationer og prisfald

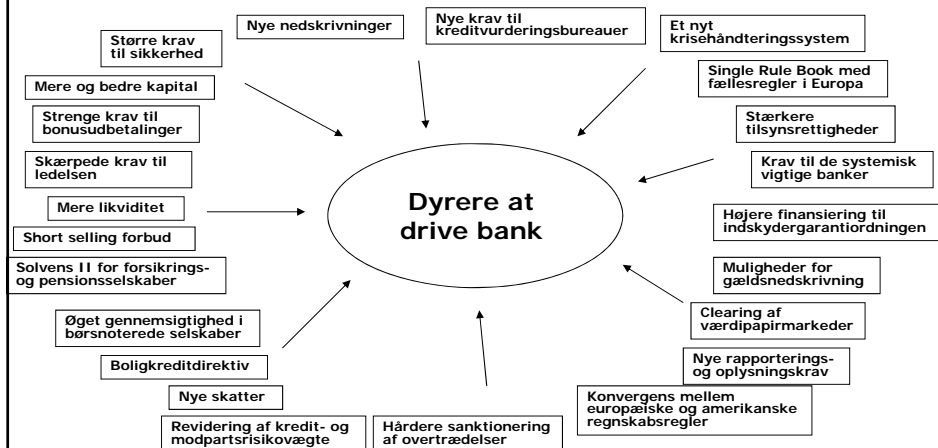

Kilde: Nationalbanken

Andre problemstillinger II: Nye danske regler for nedskrivninger på svage udlån

- Ifølge Finanstilsynet giver internationale regnskabsregler betydelige muligheder for ledelsesmæssige skøn
- Samtidig vurderer Finanstilsynets, at mange banker ikke får nedskrevet tilstrækkeligt
- Udlån til nødlidende ejendomskunder fremover skal nedskrives til ejendommens værdi. Hvis en kunde ikke har andre væsentlige muligheder for at betale af på lånet, skal banken således nedskrive udlånet til sikkerhedens aktuelle værdi, dvs. det beløb, ejendommen kan forventes solgt til inden for seks måneder

Samlet set:

Lidt råd til mødet med banken

- Intet nyt: Bankerne kreditvurderer på indsigt i den individuelle kundes situation
 - Engagement skal stå ift. kundens økonomi, udsigter og forretningsomfang
 - Indtjening, solvens og formueforhold
 - Tilbagebetalingsevne og sikkerhedsstillelse
 - Forberedelse
- Men følger mere opmærksom udviklingen
- Ledelsesindsats vigtig for resultat
- Heri er risikostyring en vigtig del
- Fokus på likviditets- og solvensstyring
- Men ændrer ikke på, at projekter/investeringer skal være rentable (og gerne bidrage til likviditeten)
- Optimering af anvendelsen af eksisterende aktiver
- Ejerskabsstruktur

Konklusioner

- Bankerne i bedring
- Men mange nye krav gør det dyrere at drive bank
- Det vil bl.a. kunderne mærke i form af tilpasning af prisstrukturen. Men den kan forsvares
- Vigtigt at finde det rette balancepunkt i reguleringen
- Bankerne ønsker at låne penge ud – det lever de af

"Always in motion is the future."

Landbrugets makroøkonomiske seminar 21. august 2012

Evalueringsskema – beregnet gennemsnitsscore

Hvor tilfreds er du med følgende?

		5	4	3	2	1
Den globale økonomiske situation og renterne <i>v/ Erhvervsøkonomisk Chef Klaus Kaiser, Videncentret for Landbrug</i>	Emnets relevans					
	Præsentation					
Udviklingen på kornmarkedet <i>v/ Råvareanalytiker, Martin Bach Andersen, Landbrug & Fødevarer</i>	Emnets relevans					
	Præsentation					
Udviklingen på markedet for mælkeprodukter <i>v/ Senior vice president, Thomas Carstensen, Arla Foods</i>	Emnets relevans					
	Præsentation					
Udviklingen på markedet for svinekød <i>v/ Chefkonsulent Karsten Flemin, Landbrug & Fødevarer</i>	Emnets relevans					
	Præsentation					
Den økonomiske, strukturelle og politiske udvikling i Kina <i>v/ Seniorøkonom Thomas Haugaard, Handelsbanken</i>	Emnets relevans					
	Præsentation					
Den finansielle sektors udfordringer og konsekvenser for erhvervslivet <i>v/ Cheføkonom Niels Storm Stenbæk, Finansrådet</i>	Emnets relevans					
	Præsentation					
Emnets relevans - alle indlæg		4,47				
Præsentation – alle indlæg		4,07				
Lokaler og forplejning		4,64				
Generel vurdering af Landbrugets makroøkonomiske seminar		4,33				
Kommentarer og forslag						

Tak for hjælpen!

Landdistrikter.dk

Løft Bundlinjen – skab forandring og nå dine mål

Virksomhedsrådgivning

Målet med denne aktivitet er at demonstrere bedrifts- og erhvervs-potential for den rådgivning, der understøtter virksomhedsledere i deres udvikling og strategi på bedriften, og de udfordringer, de har i tilrettelæggelse af produktionen, ledelsen af medarbejdere, samhandlen med andre virksomheder, dialogen med samfundet, styring af økonomien, finansiering m.m.

Aktivitetene i 2012 fastholder og videreudvikler indsatsen i forhold til at etablere en ny rådgiverprofil – virksomhedsrådgiveren. Virksomhedsrådgiveren indgår i et tæt samarbejde med faglige rådgivere og specialister om at skabe struktur og fremdrift på de innovative processer hos landmænd, der foretager større forandringer eller udvikler nye forretningsområder og sikre, at de tværfaglige og ofte komplekse udviklingsopgaver i landbrugsvirksomhederne løses på smidige og effektive måder. Vi fortsætter fokus fra 2011, hvor vi har synliggjort landmændens behov for virksomhedsrådgivning samt virksomhedsrådgiverens arbejdsform, faglige profil og kompetenceprofil, og hvilke værktøjer understøtter virksomhedsrådgivningen.

Comwell Middelfart

21. august 2012

Landbrugets makroøkonomiske seminar

Danmark og EU investerer i landdistrikter
Projektet er støttet af Fødevareministeriet og EU.

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri

Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne